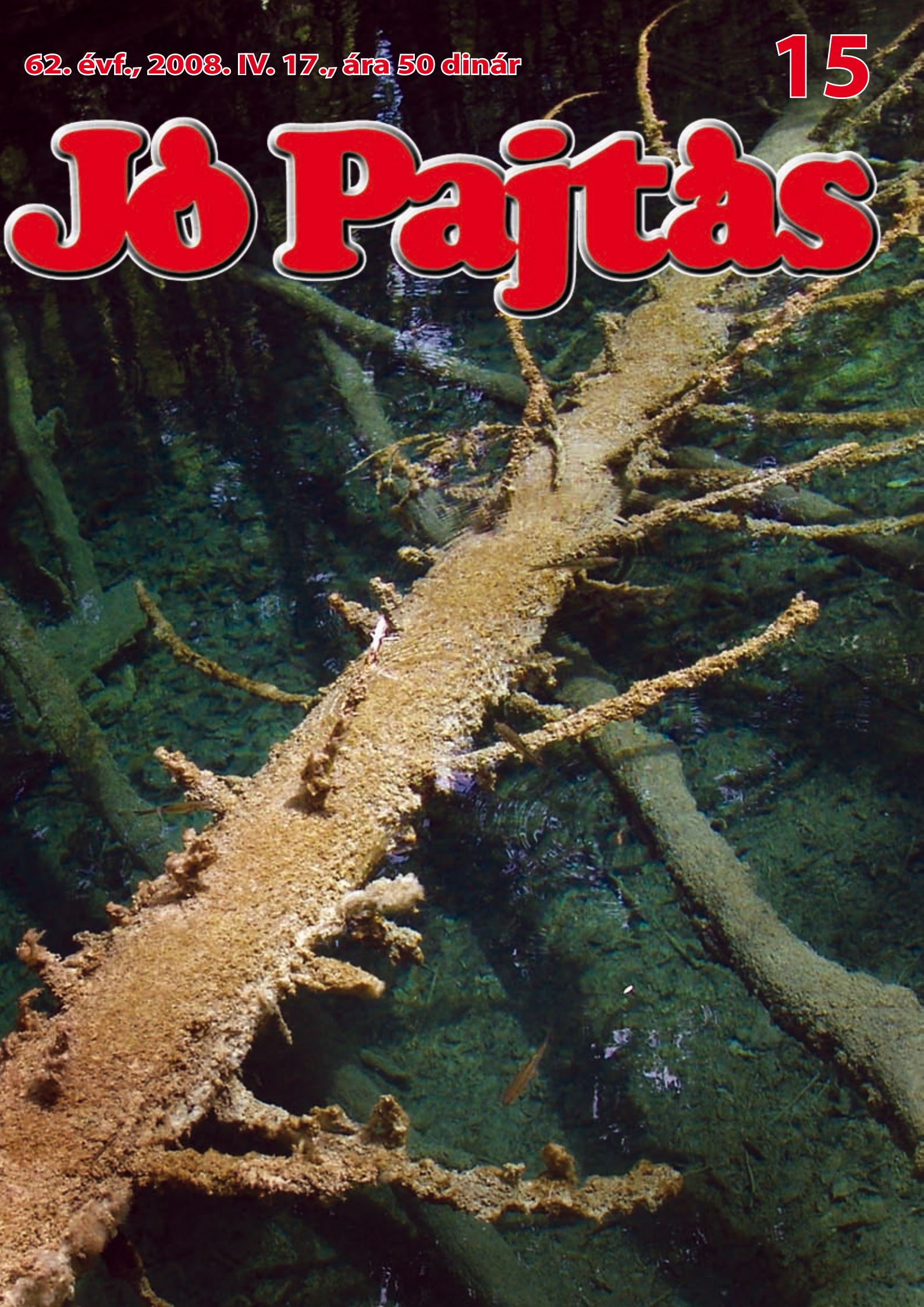

62. évf., 2008. IV. 17., ára 50 dinár

15

Jó Pajtás

Jó Pajtás

Április 29.
A táncművészet világnapja

**A jövő heti Jó Pajtás
címlapja és posztere**

A hét fotója

Hát... Mifélek is látni itt-ott rozoga házat (meg tündöklő palotát is!), de ilyen rozogát??? Ha a másik házra nem támaszkodik, már régen összerogyott volna. És – ami a legszomorúbb – valami szerencsétlenek bizony laknak is benne. Amíg a fejükre nem dől. Figyelem: a kép nem nálunk készült!

Fehér Ferenc

Apám citerája

*Valaha megvolt mind a húrja,
valaha simább volt a fája.
Valaha tiszta szívből zengett
apám asztali citerája.*

*Zengett, mint nyáréjen a búza,
s panaszkodott téli esteken.
Sírt, mint csöpp gyerekkel a bölcső,
mint papír sír az ablaküvegen.*

*Zsongott, mint barackfán a méhek,
pengett, mint kasza peng az állón.
Olykor pattant egy húrja, s vénült,
mint zúgó akácfák a dűlön.*

*Vénült, mint ősztájon az esték.
Fájában már száz szű percegett.
Nem is tudom, hogy nem vettük észre:
apánk haja is már őszesebb.*

*Télestén, ha néha otthon járok,
emlékeznek hangjainál, de hiába:
sötét padlássarokban hallgat
apám asztali citerája.*

*Véle hallgat a ház, a nóta,
s a messze néző padlásszemek.
Olykor, ha szél sír el a tető felett,
jó húrjai még föl-fölzengenek,*

*s én hallgatom, mint mesét a gyermek,
hallgatom, mint ős partot a víz.
Nem tudok elszakadni tőle:
így, némán is, vissza-visszahív.*

Újvidék, 1955. dec.

Kedves versem

Ezt a verset hatodik osztályban tanultuk. Általában minden verset elfelejtek egy idő után, de ez valahogy megmaradt emlékezetemben. Sokszor, ha unatkozom, ez a vers jut eszembe, néha még dúdolgatom is.

Amikor meg kellett tanulni, nem igazán örültem, de amikor otthon rászántam magam, nagyon egyszerűen ment. Lehet, hogy ez az időtől is függött, mivel esős, borongós időben nem szeretek tanulni. Akkor viszont gyönyörű piros-sárga fényekben sugárzott be a nap a szobámba. Kicsit butaságnak tűnik, de így könnyen ment a tanulás. A vers hangulatát, a szomorúságot át lehetett érezni, a vers is értelmes volt, sok más verssel ellentétben.

**Bozsik Huanita, 7. d
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Világgá menni?

Kinek ne fordult volna meg a fejében, hogy jó lenne elmenni valahová messzire, ahol szerinte minden szebb és jobb, mint itthon? Kít a távoli tájak szépsége, a róla hallottak vagy a filmen látottak csábítottak, kit valamilyen sértődés ösztönzött arra, hogy elhagyja otthonát, néhanem jobb emberekre, bánásmódra vágyva. Volt, aki kiskorában tényleg elindult világgá, de a sarkon túl már nem jutott...

A péterrévei Samu Mihály iskolában Tóth Piroska és Rajzli Tünde magyartanárnők tanulói várnak rám. Az ötödikes **Pataki Andrea, Solymosi Adrienn**, a hatodikos **Zöldi Zita, Takács Enikő, Virág Dávid**, a hetedikos **Szenci Anikó, Szabó Szabina**, a nyolcadikos **Huttyai Ágnes** és **Nagy Miklós**. Arról beszélgetünk, ki merre menne világot látni, kiskorából milyen érdekes történetek maradtak meg emlékezetében, miért akart világgá menni.

– Nem voltam valami mintagyerek – kezd a mesélésbe Ági –, s mindig olyasmit csináltam, amit nem kellett volna, s persze megbüntettek. Négy-öt éves lehettem, amikor úgy éreztem, már nem tűrhetem a folytonos büntetést, elhatároztam, hogy világgá megyek. Elővettem a kis piros pulóveremet, bepakoltam a táskámba a játékaimat, s elindultam. Az utcán találkoztam egy idős bácsival, megkérdezte, hogy hová megyek. Mondtam, hogy világgá. Visszatessékelt.

– Kiskoromban nagyon sértődékeny voltam – folytatja az élménybeszámolót Zita –, s mivel közel lakom a Tiszához, ha megsértettek, sokszor lementem a partjára. Ezen a napon is bepakoltam a kis táskába, fogtam a mellényemet, s irány a töltés. Ott a töltésoldalban leterítettem a mellényemet, hogy

megpihenjek. Közben előszedtem a játékaimat s játszottam. A szomszédék jöttek le sétálni, s kérdezték, hogy a szüleim tudják-e, hogy itt vagyok. Mondtam, hogy nem, mert én világgá indultam. Biztattak, hogy menjek haza, s én szót fogadtam. Hogy szüleim kiengeszteljenek, megengedték, hogy azt vegyek a boltban, amit akarok.

– Engem meg anyuék nem engedtek el a mamámhoz – veszi át a szót Andrea –, s olyannyira megharagudtam, hogy összepakoltam a motyómat, és elindultam világgá. Az utcán éppen a mamámmal találkoztam, aki mondta, hogy menjek szépen haza. Otthon már kerestek, s megijedtek, hová lettem. Aztán mindig elengedtek. Különben azóta is szeretek utazni, menni, csak nem világgá. A Tisza, és a dr. Kiss Imre táncsoporttal, jártam már Győrben, táncversenyen, meg fölléptünk már Harkányban is.

– Velem is megtörtént, hogy kedvenc babámmal útnak indultam – meséli Enikő. – Mivel én is tagja vagyok a táncsoportnak, van alkalmam utazni. Láttam már Budapestet, Győrt...

– Kisgyerekként én sem csinálhattam azt, amit szerettem volna – magyarázza Adrienn –, s ez nem tetszett. Összepakoltam, s elmentünk a barátnőmmel egészen a vásártérre. Ne is mondjam, a szüleink hogy aggódtak. Azt mondta apukám, nézzem meg, milyen erősen dobog a szíve az idegességtől.

– Olyan kicsi voltam, hogy még óvodába sem jártam – emlékezik vissza Anikó. – Az unokatesóm már járt, és minden szépet mesélte az oviról, elhatároztam, hogy én is elmegyek. Nekem is volt táskám, bepakoltam, s máris indultam. Egy szomszéd meglá-

tott és hazavezetett. Aztán anyukám, mivel látta, hogy mennyire szeretnék oviba járni, beiratott.

– Ötéves lehettem – mondja Szabina –, emlékszem, anyukám éppen palacsintát süttött, s mivel nagyon szeretem, alig vártam, hogy kiszüljön. Azt mondta, ne legyeskedjek ott körülötte. Erre megsértődtem, kimentem az utcára, világgá indultam... Közben eszembe jutott a palacsinta, s csakhamar visszatértem. Azt füllentettem, hogy a barátnőmmel játszottam az utcán.

A fiúk messzire, a Hawaii- meg a Karib-tengeren lévő szigetekre mennének „világgá”.

– A tévében láttam Hawaiiit – mondja Dávid –, s oda szeretnék elmenni, ha volna egy bőrönd euróm. Homokos partja van, szép lányok... Ha ennyi pénzem lenne, bejárnám a világot, ahova elvinném a kutyámat, s lehet, hogy megessen a szívem egyik barátom is...

– Én meg egy lakatlan szigetre mennék – kapcsolódik a beszélgetésbe Miklós –, s úgy élnék, mint Robinson. Ez a sziget lehetne a Karib-tengeren. Én is elvinném a kutyáimat. Természetesen a barátaim is velem jöhetnének, hogy ne unatkozzam. Megnézném Dubai is, de ott nem szeretnék élni, mert szeretem a csendes helyeket.

Valahol olvastam: Sohasem az a fontos, hogy milyen messze, milyen magasra ment az ember, s az sem, milyen nehezen, csakis az, milyen élményeket hozott.

Most már nagyok vagytok, utaztatok, ha lehetséges, járjátok be a világot, hogy legyenek élményeitek, de azért ne menjetek világgá!

Tavaszi zsongás

Amikor minden olyan bolondul élni kezd...

Tavas, az örök téma. Minden évben eljön, s végigsöpör a világon, rügyező fákat, virágokat, napsütést, színeket, illatokat, madáracsicsergést hagyva maga után. S ahogy a tavasz csodája felébreszti a szunnyadó életet, felráz minket is, ha mással nem is, egy kiadós áprilisi esővel mindenképp. Akár elismerjük, akár nem, bennünk is végbemegy valamiféle varázslat, s a természettel együtt a mi életünk is kicsit megváltozik. Bár éjszakánként néha még elkel a jó meleg paplan, a vastag téli öltözéket szép lassan a szekrény mélyére süllyesztjük, az ebéd mellé friss saláta kerül az asztalra, s hamarosan érni kezdenek a finom gyümölcsök is. A szabadba csalogat minket a napsütés, s jókedvűen vetjük bele magunkat mindazokba a tevékenységeibe, amitől a tél néhány hónapra megfosztott, s arról se feledkezzünk meg, hogy még csak pár nap van hátra a tavaszi szünetig.

A **palicsi Miroslav Antić iskola** hetedikes tanulói: **Szalvai Ramóna, Vörös Augusztina, Kovács Nikolett, Imgrund Edvárd, Huszár Izabella, Korsós Brigitta, Vécsi Emese, Szécsényi Hermina** és **Márton Dávid** arról meséltek, szerintük mennyiben változik meg a világ, ha beköszönt a tavasz, s ők hogy érzik magukat ilyenkor.

– Többet lehet a levegőn tartózkodni, ilyenkor már lehet rendezgetni a kertet, amiben én is segíteni szoktam, szebb az idő, és sokkal jobban érzem magam, mint máskor. Mindenképpen a tavasz a kedvenc évszakom, már csak a húsvét miatt is. Igaz, hogy az áprilisi kicsit szeszélyes, és talán előbb is jöhetett volna a szép idő, de ez sem zavar – mondja Emese.

Augusztina szerint tavasszal kezdődik az élet.

– Sokkal jobb kint lenni, megszépül a természet, a fák, virágok, és az állatok is megélnék, kellemes az idő, és ez az emberekre is kihat, sokkal jobban érzik magukat. Nehéz bent maradni a szobában és tanulni, mikor vonz a kinti világ. Ilyenkor talán a jegyeink is kicsit rosszabbak, és mire megszokjuk, már jön is a nyári szünet.

– Nem nagyon szeretem a tavaszt, nekem a tél a kedvenc évszakom, amikor leesik a hó – halljuk Edvárdtól. – Valahogy nem tud elbűvölni az, hogy minden zöld, sokat esik az eső, azután pedig mindenfelé csak sár van.

Izabella, Brigitta, Dávid, Edvárd, Hermina, Emese, Ramóna, Augusztina és Nikolett

A többi évszakot szeretem, de a tavasz, és a tavaszi zsongás távol áll tőlem. Másokkal ellentétben, én nem érzem jól magam a bőrrömbben, és ha tehetném, kihagynám az életemből.

Nikolett nem ért egyet Edvárdal.

– Szerintem a tavaszban sok szép dolog van. A sokak által kedvelt nyár előhírnöke nem lehet rossz. Ez egy szép átmenet a tél és a nyár között. Olyan, mintha összekötné a szomorúságot az örömmel. Míg tart a tél, szomorúbbak vagyunk, behúzódnak a lakásba, tavasszal és nyáron viszont vidámabbak vagyunk. A napsütés és a jó idő nagyon sokat tud javítani a kedvünkön.

Ramóna is nagyon szereti a tavaszt, de a nyarat még inkább, hiszen akkor nem kell iskolába menni. – Ez az évszak azért jó, mert nincs se túl meleg, se túl hideg, a kopárságot felváltják a színek, és az egész természet megszépül. A komor ősszel ellentétben, amely nagyon lehangol, számomra a tavasz felüdülés, és megnyugtat.

– A tavaszról először a születésnapom jut eszembe – mondja Izabella. – Nagyon szeretek sétálni, amire például télen nem sok kedvem van, de amikor süt a nap, kellemes az idő, és nem kell annyira melegen öltözni, az nagyon jó. Az ősz a kedvenc évszakom, azután a tavasz, bár igaz, hogy ilyenkor többet esik az eső, gyakran dörög és villámlik, amitől félek, de ezt leszámítva számomra ez egy nagyon szép időszak.

Brigitta, attól függetlenül, hogy ebben az időszakban újul ki a pollenallergiája, nagyon szereti ezt az évszakot.

– A tavasz számomra azt jelenti, hogy vége a télnek, a hidegnek, és nemcsak attól

szép, hogy jobb az idő, hanem az emberek közérzete is megváltozik, jobb lesz. Mindenfelé virágok nyílnak és ilyenkor egész más érzés az utcákon sétálni, vagy iskolába menni. Megszépül a kert, a természet, csivitelnek a madarak, amit nagyon szeretek a szobámból vagy a teraszon ülve hallgatni. Rengeteg mindent lehet csinálni, többet vagyok a szabad levegőn, szívesebben mozdulok ki otthonról is.

– Ha a tavasz szót hallom, nekem azonnal a jó idő jut eszembe róla, hiszen végre lehet kutyát sétáltatni, görkorcsolyázhatok a barátnőimmel, iskolába jövet is egészen másként érzem magam, és a húsvét ünnepe is szorosan hozzátartozik ehhez az időszakhoz. Egyedül az a rossz a tavaszban, hogy ha kint szép az idő, akkor szívesebben lennék kint a kellemes levegőn, de a lecke bent tart. Ha pedig kimegyek, zavar a tudat, hogy nekem most tanulnom kellene – meséli Hermina.

Dávidnak erről az évszokról a különböző sportok jutnak eszébe, mert ilyenkor már lehet görkorizni, kirándulni, sőt teniszezni is, ami az egyik kedvenc időtöltése.

– Szerintem a tavasz a fák ünnepe, és a nap-éj egyenlőség után hosszabbodnak a nappalok. Bár a nyár a kedvenc évszakom, a tavasz az, ami felkészít rá, és nagyon rossz lenne nélküle. Erre utalnak a különböző tavaszköszöntő szokások, ünnepek is. Télen az ember nem igazán érzi jól magát, a tavaszban viszont pont az a jó, hogy egészen más a közérzetünk.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Képzőművészeti barangolás

A reneszánsz művészet

A 15–16. század művészetekben és anyagiakban leggazdagabb országában, Itáliában alakult ki minden idők legtermékenyebb művészeti korszaka, a reneszánsz (francia szó, jelentése: újjászületés). A reneszánsz kor embere, a középkorban vallott elvekkel ellentétben, a földi életét állította középpontba. A humanista világnézet az életszeretetet tükröző antik művészetet hívta életre.

Az építészet mesterének, **Bruneleschinek** főműve a firenzei dóm kupolája, amely csodálatos világítását a kupola kör alakú ablakain és a laternán (kupola tetején lévő torony) kapja. Az 1500-as években kezdte meg **Bramante** a központi elrendezésű római Szent Péter-templom építését. Michelangelo, aki 1547-ben vette át az építést, egyszerűsítette az alaprajzot és egységesítette a kupolateret, melyet 42,5 m széles kupola fed.

A reneszánsz festészet úttörő mestere **Masaccio**, legfőbb újításai a modellhú emberábrázolás és a perspektivikus (térbeli) ábrázolás. A térábrázolás másik nagy mestere az umbriai **Piero della Francesca** lágy színeket használt, könnyed, levegő-perspektívát alkalmazott.

A reneszánsz festészet fokozatosan elvilágiasodott. A madonnákat szépasszonyokként ábrázolták, a vallásos tárgyú képeken a megrendelőket is megörökítették. Az ókori életöröm és a keresztény vallásosság sajátos összefonódását figyelhetjük meg **Botticelli** Tavasz és a Vénusz születése című mitológiai tárgyú festményein. Madonnái keskeny arcán álmodozó, finom szomorúság tükröződik.

Leonardo da Vinci:
Sziklás Madonna

Michelangelo:
Mózes

Az egyetemes lángelme, **Leonardo da Vinci** festő, szobrász, mérnök, feltaláló, természettudós és művészetfilozófus volt. Fő műve a milánói Santa Maria della Grazie kolostor étkezőjében lévő Utolsó vacsora. A drámai jelenet kompozíciója klasszikusan kiegyensúlyozott, a főalak, Krisztus kiemelkedik az asztalnál ülő, szenvedélyesen vitázó 12 apostol alakja közül. A Sziklás Madonna című művének háromszögbe foglalható kompozíciója a reneszánsz képszerűség egyik mintaképévé vált. A világos és sötét részek, fény-árnyék játékanak szépségei teszik remekművé Szent Anna és a sejtelmes Mona Lisa arcképét.

A reneszánsz kor másik lángelme-óriása **Michelangelo Buonarroti**. A képzőművészet mindhárom területén nagyot alkotott: mint építész – Szent Péter-templom kupolája; mint szobrász – Dávid szobra; mint festő – Ádám teremtése a Sixtusi-kápolnában.

A firenzei festészet harmadik képviselője **Raffaello Santi**, aki – mint az Esterházy Madonna című képén – az anyát gyermekeivel gyönyörű háttérrel, háromszög kompozícióban ábrázolta.

A velencei iskola egyik kiemelkedő mestere, **Giovanni Bellini** tanítványa volt **Giorgone** – Alvó Vénusza a női szépséget dicsőíti. A velencei reneszánsz legnevesebb festője **Tiziano**; arcképein, oltárképen ragyogó színek és gazdag fény-árnyék hatás látható. Tanítványai – **Veronese** és **Tintoretto** – több nagyméretű portré alkotói.

A 15. század gazdasági fellendülése Németalföldön is kedvezett a reneszánsz kibontakozásának. Az olajfestés elindítóinak, az Eyck testvéreknek (**Jan van Eyck** és **Hubert van Eyck**) és a festészet történetének egyik legnagyobb alkotója a genti (Belgium) Szent Bravo-templom szárnyasoltára. A németalföldi reneszánsz legjelentősebb mestere **Pieter Brueghel**, főleg paraszttételeket és tükörképeket festett, **Hans Holbein** a reformáció korszakának nagy német mestere kiváló arcképfestő volt. **Albrecht Dürer** a fa- és rézmetszet, a grafika egyik legkiválóbb művelője volt, festészetét a részletező alaposág jellemzi.

(Folytatjuk)

Fedőlapunkhoz

Plitvicei-tavak Nemzeti Park

A Plitvicei-tavak (horvátul: Plitvička jezera) Horvátországban található tórendszer. Európa egyik legszebb természeti látványossága egy völgyben terül el, erdős hegyek veszik körül.

A tavak Karlovactól 75 km-re fekszenek. A Mala Kapela és a Plješivica hegyvonulatainak találkozásánál több folyócska fut össze, melyek északról déli irányba robogva egységes tórendszert hoztak létre. A Plitvicei-tavak Nemzeti Park tizenhat nagyobb és két kisebb lépcsőzetesen elhelyezkedő tavát 92 vízesés köti össze. A tavak felszíne összesen 2 km².

A Plitvicei-tavak Nemzeti Park területe eléri a 200 km²-t (20 000 hektár), amelyből több mint 15 000 hektár erdős terület. A vizek felszíne 215 hektárt tesz ki. Páratlan szépsége, növény- és állatvilágának gazdagsága miatt ezt a területet már 1949-ben Nemzeti Parkká nyilvánították. 1979-ben a vidék rákerült az UNESCO természeti világörökségi listájára.

Az évezredek során a Matica, Rječica és Plitvica folyócskák összegyűlt vize kioldotta a mészkövet és e természeti átalakulás hatására tavak, vízesések, zúgók, források és barlangok tarkította, vadregényes táj alakult ki. A vízesés kőzetének korát 4000 évre becsülik. A terület karsztos vidék, de a kőzet anyaga mésztufa.

A tórendszert két folyó táplálja: a Bijela Rijeka és a Crna Rijeka, ezek vize itt-ott tóvá duzzad. A víz 636 m tengerszint feletti magasságból 8 km hosszú bonyolult rendszerű tólépcsőzet által 133 m tengerszint feletti magasságra jut. A Plitvički Ljeskovac nevű falu mellett több kis patak egyesül és immár Matica néven futnak a legmagasabban elhelyezkedő, 40 m mély Proščansko-tóba.

A víz nagy töménységben tartalmazza a talajból kioldott gipsz-szerű anyagot (sedra), amely néhány év alatt beborít minden vízben található tárgyat, mint a fedőlapunkon látható, így módon „megkövedett” fenyőt is.

Európa hadi ösvényein (4.)

Miközben a Bizánci Birodalommal szövetség jött létre, a megerősödő bajorokkal szemben egyre inkább alulmaradtak a magyar csapatok. I. Ottó német király maga mellé állította a sok esetben magyarokkal is cimboráló régi törzsek hercegeit, köztük öccsét, Henriket, az igen tehetséges hadvezért. Henrik herceg szenvedélyesen készült a magyarok ellen, és igyekezetének megvolt az eredménye. 948-ban a bajor–cseh határ mellett fekvő Nordguanál legyőzte a magyarokat. Egy év múlva már a bajorok indultak Magyarország ellen, de augusztus 9-én őseink visszaverték őket.

951-ben azonban a bajorok eljutottak egészen a Rábaig, és sok foglyot ejtve tértek haza. A foglyok között voltak előkelők nejei és gyermeki is. Ezzel egy időben I. Ottó serege élén betört Itáliába. II. Berengár itáliai király hiába hívta segítségül a magyarokat, a németek megdöntötték uralmát, elfoglalták Lombardiát, és Bajorországhoz csatol-

A Képes Krónika Lehel-legendája szerint, amikor az elfogott Lehelt és Bulcsút a császár elé vezették, a „császár megkérdezte tőlük, miért olyan kegyetlenek a keresztényekhez, így válaszoltak: Mi a magasságos Isten bosszúja vagyunk, ő küldött minket hozzátok ostorul, ha abbahagyjuk az üldözéseket, akkor fogtok el és öltök meg bennünket. Erre így szólt a császár: Válasszatok olyan halálnevet magatoknak, amelyet akartok. Lehel válaszolt: Hozassék ide a kürtöm, mihelyt belefújtam, majd felelek. Odavitték neki a kürtöt, és amikor nekikészült a kürtfúvásnak, közelebb lépett a császárhoz, és állítólag olyan erősen homlokra vágta a kürttel a császárt, hogy a császár meghalt ettől az egyetlen ütéstől. És így szólt hozzá: Elöttem fogsz menni, és szolgálj leszel a másvilágon. Szkíta hiedelem ugyanis, hogy azok, akiket megöltek, a másvilágon nekik fognak szolgálni.”

Szent Ulrik
püspök szobra
Augsburgban

ták. I. Ottó ezzel nemcsak nyugati, hanem délnyugati irányban is elzárta a kalandozás útvonalát.

A II. Berengár itáliai király segítségére érkezett magyar sereg I. Ottó győzelme után nem tért azonnal haza, hanem továbbnyomult nyugatra. Végigpusztította a Rhone és a Loire völgyét, de hazafelé a Ticiano folyónál vereséget szenvedett a németektől.

A 954. év elején Liudolf sváb herceg felázadt apja, I. Ottó király ellen. Ottó ugyanis Adelheiddal kötött házasságával sértette fiának érdekeit. Liudolf herceg szövetségese lett Ottó veje, Vörös Konrád lotaringiai herceg, aki segítségül hívta a magyarokat. Bulcsú örömmel vonult hadba régi ellenfele, a kalandozásait akadályozó uralkodó ellen. Serege márciusban már a Rajna partján állt, és Wormsnál átkelt a folyón. Addigra azonban Liudolf kibékült az apjával, ezért Konrád herceg is felhagyott a lázadással. Hogy a magyarokat kárpótolja, elirányította őket a Lotaringiától északnyugatra eső területekre. Bulcsú serege elfoglalta és felgyújtotta Lobbes monostorát, majd Cambrai város ostromába kezdett.

Cambrai püspökei feljegyezték krónikájukban a magyarok vitézségét, ügyességét, és megőrizték az utókor számára lovagias katonai erényeik emlékét is. A város ostroma közben Bulcsú öccsét körülvette a városvédők egyik csapata. Ő megfutamodha-

tott volna, de nem tette, mert becsületével ellentétesen nem akart cselekedni. Felvette a harcot, és vitézül küzdve esett el. A báty erre felhagyott az ostrommal, felégette a város környékét, és seregéve Burgundián és Itálián át hazatért.

A német uralkodó a magyarok iránt jó barátságot színlelt, és szándékát nem titkolva készült a szlávok ellen. A magyarok viszonozták a barátság színlelését, de azonnal betörték Bajorországba, amint I. (Nagy) Ottó elindult seregével a szlávok földjére. Ottó jól tudta, hogy a magyar veszélyesebb ellenfél, mint a szláv. Biztos volt abban, hogy a mieink legyőzése után a szlávok behódolnának neki, ezért seregét visszafordította.

Addigra a magyarok már Augsburg városát ostromolták. A város őrsége Ulrik püspök vezetésével hőiesen védekezett, de alig volt esélye a sokszoros túlerővel szemben hosszabb ellenállásra. A második roham előtt megérkezett Ottó közeledésének híre. Rögtön megszólalt Lehel vezér kürtje, melynek hangjelzését az egész magyar sereg ismerte, és erre leálltak az ostrommal. A vezérek elhatározták, hogy Ottó ellen vonulnak. Annak serege is égett a harci vágytól. Bőjtöt tartottak, és készültek az ütközetre.

955. augusztus 10-én, a Lech folyó mezején elkezdődött a csata. A magyarok néhány csapata hirtelen rajtaütött a németek háttérjébe felálló cseheken és svábokon, és csatarendüket szétszórva, sok foglyot ejtett közülük. Ekkor Konrád herceg, egykori szövetségeseük, feltartóztatta őket, és elvette foglyaikat. Eközben a magyar főcsapat, melynek szemben kellett volna támadnia, állva maradt. Ottó rájuk rontott, és kivívta a győzelmet. Sokan elesetek, többen a Lech vizébe fulladtak. A korábbi pusztítások miatt sanyargó nép a menekülő magyar katonákat teljes buzgalommal üldözte. Nagyon kevesen tértek vissza hazájukba. Menekülés közben elfogták a vezéreket is, Bulcsút, Leheldet és Súrta, és csúfosan felakasztották őket Regensburgban.

Április 17.

Ma Rudolf, Csongor, Klára, Rezső, Raul, Nyeste napja van.

Rudolf

Germán eredetű német névből származik, jelentése dicsőség, hírnév, farkas.

Klára

Latin eredetű. Jelentése: világos, ragyogó, híres.

Rezső

Magyar eredetű név, Rudolf férfinév magyarosítása, a Rézső, Rész családnévből.

1790. április 17. (218 éve történt)

Meghalt Benjamin Franklin, a villámhárító és a bifokális szemüveg feltalálója, egyike a Függetlenségi Nyilatkozat aláíróinak. Természetes intelligenciája és szerteágazó tehetsége törvénytörő sikerre ítélte Benjamin Franklint. Sikeres nyomdász és tehetséges író is volt. 1753-ban átalakította az amerikai postaforgalmat, létrehozott közönyvtárat, tűzoltóegyletet, kórházat, egyetemet és biztosítótársaságot. Londonban és Franciáországban diplomáciai feladatokat is végzett, egyike volt az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat aláíróinak. Franklin 84 éves korában halt meg, végrendeletében többek közt Boston és Philadelphia városra hagyományozott nagyobb összeget, alapítványi formában.

1974 (34 éve történt)

Megszületett Victoria Beckham, a Spice Girls egykori tagja, David Beckham focista felesége.

Április 18.

Ma Andrea, Ilma, Aladár, Hermina napja van.

Ilma

Vörösmarty Mihály névalkotása a Csongor és Tünde című mesedrámban. Valószínűleg az Ilona és a Vilma rövidítése. Finn név is, ez szintén 19. századi névalkotás, a jelentése: levegő, ég, világ.

1828. április 18. (180 éve történt)

Megszületett Zsolnay Vilmos keramikus, aki megalapította a Zsolnay Keménycserep Manufaktúrát.

1660. április 18. (348 éve történt)

Meghalt a mecénás fejedelemasszony, Lorántffy Zsuzsanna. A 17. századi Magyarország legönállóbb gondolkodású és legműveltebb asszonya volt.

Április 19.

Ma Emma, Buda, Leó, Gerold napja van.

Emma

Germán eredetű név. Alakváltozataival, az Irma és a német Erma névvel együtt Ermin, Irmin germán isten nevéből. Más feltevés szerint a germán hermion néptörzs nevéből való. Az Erm-, Irm- névvel számos német név előtagjaként is előfordul, és az Emma ezek rövidülése is.

Gerold

Germán eredetű név, jelentése dárda, hatalom.

1713. április 19. (295 éve történt)

Elfogadták a Pragmatica Sanctiót, amely a nőági örökösödést is elismerte a Habsburg-dinasztián belül. Később, az 1722/23-as országgyűlés Magyarország törvényévé emelte.

1882. április 19. (126 éve történt)

Meghalt Charles Robert Darwin angol természettudós, aki megalkotta a természetes kiválasztódás elméletét. 1859-ben jelent meg fő műve: A fajok eredete (On the Origin of Species), 1871-ben pedig Az ember származása (The Descent of Man), amelyben az embert egy – akkor még ismeretlen – közös ősmajomtól származtatta.

Április 20.

Ma Tivadar, Konrád, Töhötöm, Tihámér napja van.

Tivadar

Görög, latin eredetű név, a Theodor név magyar megfelelője. Jelentése Isten ajándéka.

Töhötöm

Török, magyar eredetű név, a Tühütüm névből származik. A Tétény regebbi változata. Jelentése fejedelem, herceg. A vérszerződést kötő hét vezér egyike volt.

1605. április 20. (403 éve történt)

Szerencsen a rendi országgyűlés Bocskai Istvánt választotta Magyarország fejedelmévé. Bocskai a Habsburgok és oszmánok tizenöt éves háborújában (1593-1606) 1604-től szabadságharcot vívott a Basta császári vezér által megszállt Erdély függetlenségéért. Az 1606-ban megkötött bécsi és zsitvatoroki békék biztosították Erdély függetlenségét és a vallásszabadságot, azonban szentesítették a törökök hódításait is. Bocskai István 1606. december 29-én halt meg Kassán.

1955 (53 éve történt)

Megszületett Dolák-Saly Róbert gitáros, énekes, színész.

Április 21.

Ma Konrád, Zelma, Simeon, Anasztáz napja van.

Simeon

Héber eredetű bibliai név jelentése meghallgattatás.

1926. április 21. (82 éve történt)

Londonban megszületett Elizabeth Alexandra Mary Windsor, aki 1952-ben II. Erzsébet néven Nagy-Britannia uralkodója lett. VI. György király legidősebb lánya.

1961 (47 éve történt)

Először lépett a nyilvánosság elé a Beatles-együttes a liverpooli Cavern Clubban.

Április 22.

Ma Csilla, Noémi, Kelemen, Noé napja van.

Csilla

Írói névalkotás a csillag szóból. Először Dugonics András Etelka című regényében szerepelt (1788). A csilla növénynév is, a Scilla növénynevezettség magyar nevének, a csillagvirágnak a változata. A nyelvjárási csilla szó jelentése pedig: a gyékény és a nád gyenge hajtása, illetve gyéren növekvő sás.

Noémi

Héber eredetű bibliai név. Jelentése gyönyörűségem.

Noé

Héber eredetű bibliai név, jelentése nyugalom, vigasztalás. Némelyek azonban sumér eredetűnek vélik, így jelentése hosszú élet(ű).

1970. április 22.

(38 éve emlékezünk meg róla)

A Föld napja. 1970-ben először rendezték meg a Föld napja környezetvédelmi akciónapot az Amerikai Egyesült Államokban. A Föld napja azóta világméretet öltött.

1870. április 22. (138 éve történt)

Megszületett Lenin (eredeti nevén Vlagyimir Iljics Uljanov) szovjet-orosz politikus, az 1917-es októberi forradalom szellemi előkészítője és egyik vezetője, a Szovjetunió létrehozója és vezetője, a kommunizmus ideológiájának kidolgozója.

1876. április 22. (132 éve történt)

Bécsben megszületett Bárány Róbert magyar származású Nobel-díjas svéd orvos. Bécsben szerzett orvosi diplomát 1900-ban, 1905-től ugyanitt az egyetem fülészeti klinikáján dolgozott. Az I. világháború elején hadikórházban dolgozott, majd 1915-ben orosz hadifogságba került. Innen a svéd Károly herceg személyes közbenjárására, a Vöröskereszt segítségével szabadult 1916-ban, és ebben az évben átvehette az 1915-ben neki írt orvosi Nobel-díjat.

1916 (92 éve történt)

Megszületett Yehudi Menuhin amerikai hegedűvirtuóz.

Április 23.

Ma Béla, Sándor, Ilma, György, Ilona, Eged, Egon, Gellért, Adalbert, Albert napja van.

Béla

Bizonytalan eredetű régi magyar személynév. Több Árpád-házi királynak volt a neve, majd a 19. században újították fel ismét. A régi magyar Bél személynév -a kicsinyítőképzős alakja. A bél szó eredeti jelentése: belső rész (pl. szív). Török eredetűnek is tartják, ez esetben a jelentése előkelő. Már a középkorban mesterségesen azonosították az Adalbert névvel.

Egon

Germán eredetű német név, az Egbert, Egmont stb. ószász és középnémet becézőjéből önállósult. Más feltevés szerint az Ecke-, Egin- kezdetű germán neveknek, főként az Eckehard névnek az önállósult rövidülése. Jelentése kard, erős, merész.

1926. április 23. (82 éve történt)

Szegeden megszületett Janikovszky Éva (Kucses Éva), Kossuth-díjas író, a gyermek- és ifjúsági irodalom népszerű alkotója (Kire ütött ez a gyerek?). Első könyve 1957-ben jelent meg. 32 könyvet írt, melyek 35 nyelven jelentek meg. Műveit az olvasók korhatár és fenntartás nélkül szeretik. A felnőtt és gyerekvilág konfliktusait humorba oldó, nagy sikerű könyvei a legolvasottabb könyvtári könyvek. Az 1988-ban a Mosolyrend Lovagjává választott író a Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztkeresztjével, Móra- és Szent Imre-díjjal is kitüntették. A Kossuth-díjat 2003. március 14-én vette át. 2003. július 14-én érte a halál.

1564 (444 éve történt)

Megszületett William Shakespeare színművész, író, drámaíró. Leghíresebb művei: Rómeó és Júlia, Hamlet, Lear király, Macbeth, Othello. 1616-ban, pontosan 52. születésnapján halt meg.

1616. április 23.

(392 éve történt)

Madridban meghalt Miguel de Cervantes Saavedra spanyol költő. Az 1605-ben megjelent Don Quijote de la Mancha című lovagregényében – saját tapasztalatai alapján – parodizálva szembesítette a lovagkor kultuszát a megváltozott világgal. Az egykori büszke lovagot a spanyol állam nem tudja eltartani, nincs miből megélnie. Don Quijote kóbor lovaggá válik, saját elképzeléseinek foglya lesz, amibe belebolondul (szélmalmok ellen harcol!).

1950. április 23. (58 éve történt)

Budapesten megszületett Gryllus Dániel furulyaművész, zeneszerző. 1969-ben megalakította a Kaláka együttest, amely népzenei, versekre írt dalokat játszott. Lemezeiből: Az én koromban, A pelikán, Villon, Boldog, szomorú dal, zenés könyvek: Nálatok laknak-e állatok?, Az én szívemben boldogok a tárgyak, önálló lemeze: A teljesség felé (Weöres Sándor műve alapján).

1981 (27 éve történt)

Meghalt Zelk Zoltán költő, író.

A juh

A juh, másképpen birka, sőt büрге, a legjámborabb, legtürelmesebb állat, a türelem szimbóluma. Ezért mondja Petőfi, hogy a türelem birkák erénye. Valóban, a birka nehezen hozható ki a sodrából. Semmiféle szóbeli sértésre nem reagál. Ha ütik, jámborul béget, de szembe nem száll a bántalmazójával, vissza nem üti, gorombaságot nem mond neki, még csak fel sem jentli.

Az, hogy a hím juhok, azaz kosok, egymással veszekedni szoktak, csupán szórakozás, ártatlan sport. E za veszekedés különben úgy történik, hogy két kos feláll egymással szemben, körülbelül úgy tíz-tizenkét méter távolságra, fejüket leszögezik, és sunyin néznek egymásra, azután egyszerre ugranak, és egymásnak szaladnak, s a fejüket összeütik. Ezt a műveletet lehetőleg minél többször megismétlik, addig, amíg teljesen ronggyá szakad homlokukon a bőr, véreznek, és már kifehérlik a koponyacsontjuk. Ekkor a mulatságot abbahagyják, s másnap újra kezdik; ha nincs már bőr a homlokukon, elég a csupasz koponyacsont is. Felemelő látvány ez a végtelenül türelmes és alapjában véve ártatlan szórakozás, nemes példa lehetne ez az izgága és türelmetlen emberek számára. Egyrészt így szórakozhatnának azok, akik például alkoholt isznak, vagy akik naponta tizenöt szivart elszívznak, ez olcsóbb lenne, érdekesebb és ártalmatlanabb. Másrészt ajánlatos lenne, ha az emberek egymásközi harcaikat így intéznék el, különösen a párbajaikat. Milyen nagyszerű lenne, ha például képviselők, azaz honatyák, miután egymást fültövön sértették, olyan kedélyességeket mondván egymásnak, hogy: maga kegydíjas szarvasmarha, vagy: maga gazember, illetve: maga

destruktív börtöntöltelék-jelölt, a fegyveres elintézés helyett így, a kosok módjára összeszaladással és homlokösszeütéssel intéznék el ügyeiket. Érdekes lenne és stilszerű. Ezennel meg is teszem ezt az ajánlatot.

Na, de ettől függetlenül, a juh fűvet eszik, vizet iszik és bög, béget és mekeg. A mekegése különösen megható, van benne valami, ami nagy, öregedő, lírai tenoristák énekére emlékeztet.

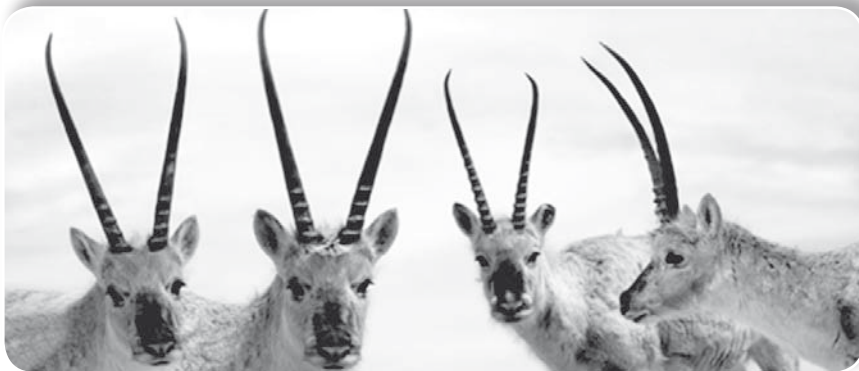
A birka háziállat, nyájakban él, a nyáját az úgynevezett juhász-bojtár legelteti, mialatt a juhász alszik vagy pálinkát iszik. A béketűrő nyájnak, hogy rendben legelészhessen, feltétlenül szüksége van egy juhászra, aki – mondom – alszik vagy pálinkázik – egy bojtárra, olyan hosszú kampós bottal – és egy számarra. Ha több számar van, az nem baj.

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz

Unikornis? Orongó?

A neves görög orvos, Ktésziász oda-hagyva szülővárosát, Knidoszt, útra kelt, hogy állást vállaljon II. Dareiosz (Dárius) perzsa király udvarában. Történt mindez időszámításunk előtt 416-ban. Tizenhét év múltán, amikor búcsút vett kelettől és visszatért Knidosba, megírta második hazája, Perzsia történetét. Egy másik munkájában pedig elbeszélte mindazt, amit a mesés Indiáról hallott. Ebbe került bele többek között az egyszarvú, s így maradt meg e furcsa állatról az első irodalmi emlék Európában.

„Élnek Indiában vadszamarak – írja Ktésziász –, akkorák, mint a ló vagy még nagyobbak. Testük fehér, fejük vörös, szemük sötétkék. Homlokuk közepén fél méter hosszú szarv van. A reszelt szarv

porának csipetnyi adagja megoltalmaz bármiféle halálos méregtől. Két tenyérnyire a homlok felett a szarv töve patyolatfehér, közepe táján fekete, hegyes vége tűzvörös. Aki ilyen szarvból készített ivóedényből oltja szomját, elkerüli a görcsöket és a nyavalyatorést... Az állat rendkívül gyors, semmiféle teremtményen nem lehet utolérni.”

Ezekről a sorokról azután évezredekig vitatkoztak a természettudósok. Mit láthatott vajon Ktésziász, vagy mit hallott

olyasmit, amiből az egyszarvú mondája megszületett? Egy angol természettudós szerint Ktésziász egyszarvúja nem más, mint Mongólia és Tibet kis termetű, fürgé antilopja. A mongolok orongónak hívják, alig ívelő fekete szarva csaknem egyenes. Szentnek tartják, még a lámák sem nyúlnak a húsához. Vére gyógyító erejű, szarva kuruzslószer. Az orongókról az a babona terjedt el, hogy akad köztük egyszarvú, amelynek szarva a homloka közepéből előre mered.

Hegyi rét

Egy kis környezetismeret

Életközösségek II.

A nagy mezőgazdasági táblák alkalmazkodásra készítetik az állatvilágot is. Például a futóbogarak közül az *arany pettyes bábrabló* természetes élőhelyeiről szinte eltűnt, megjelent azonban a lucerna- és burgonyaföldeken. Az új viszonyokhoz alkalmazkodva a nagy repcetáblák jellemző fészkelőjévé vált – már ahol egyáltalán előfordul – a vadpóka, azaz *túzok* is.

A hatalmas monokultúrák visszahatnak az élettelen környezeti tényezőkre is. Mérések szerint például a kukorica- vagy napraforgóföldeken egészen más hőmérsékleti és páráviszonyok uralkodnak a tábla közepén, mint a szegélyen vagy közvetlenül rajta kívül. A fajszegénység és az ebből következő populációs kölcsönhatások hiánya rendkívül sérülékennyé teszi ezeket az agrobiocönózisokat. A váratlan környezeti változások – egy váratlan lehülés vagy nagyobb aszály – az egészet elpusztíthatják.

A természeteshez közelebb álló agrobiocönózisok a gyümölcsösök, a szőlők, a vegyes művelésű kispárcellák és kertek. Ezek sokkal fajgazdagabb, nagyobb diverzitású mesterséges társulások.

A gyepszint, a cserjeszint és a lombkoronaszint gazdag állatvilágnak jelent táplálkozó-, fészkelő- vagy rejtékhelyet. Bennük kisebb mértékű, legtöbbször kevésbé rendszeres a vegyszerhasználat, és ez nagyobb túlélést tesz lehetővé számos betelepülő gerinctelen állat számára. A kiskertek mandulásai szolgálnak például menedékkül napjainkban a *kardoslepkének*, és gazdasági udvarok komposztjában, trágyadombján fejlődik a természetből szinte teljesen kipusztult *orrzarvubogár* is. Az énekesmadarak egy része is szívesen tette át székhelyét az ember közelségébe, gondoljunk csak a *fekete rigóra* vagy a *rozsdafarkúra*.

A természethez egészen közel álló, mégis sajátosan működő agrobiocönózisok a kaszálórét és az ültetvényerdők. A hegyi kaszálók azzal, hogy a gyepszintet évente többször is rendszeresen lekaszálják, nem tudnak cserjésedni, ezáltal megállnak a természetes szukcesszió egy sajátos állapotában. Összetételükben ugyanakkor megváltoznak, bizonyos fajok előtérbe kerülnek, mások kiszorulnak az emberi beavatkozás következtében.

Feldúsulnak bennük a kaszálást jól elviselő herefajok és pázsitfűvek, például a *réti lóhere*, *réti csenkesz* és a *rezgőfű*. Nyár elején tömegessé válik néhány vadvirág: a *terebélyes harangvirág*, a *zörgő kakascímer* és a *réti margitvirág*. A virágokat nagy

Réti margitvirág

Réti here

számban keresik fel a tarka-, a gyöngyház- és a boglárkalepkék. Ugyanígy terített asztalt jelentenek a pollenfogyasztó bogaraknak, legyeknek és hártványasszárnyuaknak. A fényben gazdag gyepe fokozatosan települnek be a természetes körülmények között inkább csak az erdőszegélyekre jellemző ritkaságok, köztük védett, igen értékes orchideák is. Így váltak az évszázadokkal ezelőtt kialakított hegyvidéki irtásrétek napjainkra növénykülönlegességek otthonává. Fennmaradásuknak a hagyományos agrárművelés (kaszálás, legeltetés) fenntartása a záloga.

Hasonló a helyzet az ültetvényerdőkkel is. Ezek a *nemes nyárasok*, amelyeknek a vágásérettsége mintegy huszonöt év. A szabályos sorokba ültetett fák között néhány éves korukig rendszeres a talajforgatás. Megerősödésüket követően azonban szinte bolygatás nélküli a telepítés. Az aljnövényzet megerősödik, fejlett gyepszintjük, az ártereken pedig akár cserjeszintjük is fejlődhet. Összességében azonban sokkal fajszegényebbek maradnak, mint a természetes erdőtársulások. Néhány uralkodó gyomnövény, például a *kanadai aranyvessző* válhat meghatározóvá bennük.

Ennek ellenére egy ilyen ültetvény vágáséret korára közelít a természetes erdők ökoszisztémájának működéséhez.

Végül nem lenne teljes a kép, ha az agrobiocönózisok köréből kimaradnának a halastavak. Természetesen a halastavak sem egyformák. Vannak közöttük olyanok, amelyeknek a fennmaradása kizárólag az emberi beavatkozásnak köszönhető. A nagyüzemi „haltermesztésre” kialakított „medencék” nem hasonlíthatók össze a természetes környezetbe szervesen beilleszkedő, elsősorban a horgászok számára működtetett vizekkel. Az utóbbiak rövid idő alatt igazi ökoszisztémákká válnak, és az emberi beavatkozás eltűnik.

Biológiai jelentőségük szinte felbecsülhetetlen, hiszen számos nagyobb halastó vette át az elmúlt évszázadok alatt eltűnt vadvizek szerepét. A feltöltő szukcesszió különböző állapotaiban levő vízfelszín (nyílt víztükrök, gyökerező hínáregyüttesek, a partot kísérő nádasok) nyáron nagy számú madár élőhelyei, míg ősszel az érkezőknek és a továbbvonulóknak kínálnak pihenési lehetőséget...

Arany pettyes bábrabló

Egerészölyv

RÜGYFAKADÁS

Ihlet

*Ritkán jön az ihlet,
de ha itt van,
nem szab határt
a képzelet.*

Szebenyi Árpád, 8. osztály
Miroslav Antić iskola, Palics

Kedvenc könyvem

Azt hiszem, hogy mindenki szeret olvasni, ha nem regényt, hát újságot. Ha nem enciklopédiát, akkor naplót. De új könyvek megismerése mindenkinek nagy öröm. Hát szabad egy ilyen örömet elvenni embertársainktól?

Igen, de csak egy módon: ha boltokat, pénzért cserébe, szegényitünk egy könyvvel. Mint például, mikor megvettem Emily Sands Egyiptológia című naplófeldolgozását.

Még ötödikben, azt hiszem, május végén, elmentünk Szegedre, a szokásos „Legyen a kitűnő bizonyítványért könyv a jutalom!” körútra.

Nézegettem a könyvespolcot. A kék, zöld és piros könyvgerincek között egy aranyutánzatút pillantottam meg. A felirata igazán figyelemfelkeltő volt: „Egyiptológia – Expedíció Ozirisz sírjához”.

Mondanom se kell, rögtön levettem a polcra. A fedőlapon aranybetűkkel állt a cím, alatta pedig Hórusz isten szent állata, a sólyom, lila, cseresznyepiros és türkizkék színű mértani alakzatokból kirakva.

A könyvet megvettük, és bizonyítványosztáskor végre meg is kaptam. Alig vártam, hogy beleolvassak!

A borítólapon Egyiptom korabeli térképe volt, néhol aprólékos ceruzarajzzal múmiákról, műemlékekről. A sarokban egy fénykép, alatta női zsinórírással „Az expedíció résztvevői” cím alatt nevek sorakoztak. A lap alján bekeregette a kiadó megjegyzése, miszerint ez a könyv egy 1926-os napló hasonmás kiadása.

A napló írója Miss Emily Sands, aki 1926-ban expedíciót indított Egyiptomba, hogy megtalálja Ozirisznek, az ókori Egyiptom istenkirályának a sírját. Alapul csak egy Asszuán közelében talált papirusz szogált, ami a Farncombe család tulajdonában volt. Miss Sands jó barátságban volt Lady Amanda Farncombe-bal, így nemcsak, hogy megkapta a dokumentumot, hanem támogatást szerzett az expedícióra.

Emily erről az útról soha nem tért vissza, nem tudják, elrabolták-e, vagy megölték. Naplója 1994 májusában került csak Ms. Sutherlandhoz, aki ezúttal kéri a kiadót, adja ki a kötetet, ugyanis eléggé érdekes olvasmány.

– No, majd meglátjuk! – mondtam magamban, és elkezdtem olvasni.

Valóban izgalmas volt. Nemcsak a száraz szöveget nyomtatták oda (ne tessék félreérteni, a szöveg önmagában nem száraz, sőt, igazán színes, csak arra akarok utalni, hogy más is volt ott, nemcsak betű). Hanem mellékeltek időrendi táblázatot az ókori Egyiptom királyairól; keresztmetszetet a gízai piramisokról; múmiapályát; hieroglifa-szótárt; rajzokat Tutánhamon szarkofágjáról; idézeteket a Halottak könyvéből, sőt még egy színesen nevezett játékot is táblával, bábuval, és természetesen a játékszabályokkal.

Az utolsó naplóbejegyzésnél Emily arról ír, hogy már közel vannak a sírhoz. Valamint találkozott egy idős hölgygel, aki azt állította, hogy átok vár rájuk, ha tovább mennek.

Ezen a ponton a napló hirtelen véget ér.

Az utolsó oldalon a kiadó szerkesztőjének a levele található Ms. Sutherlandhez, melyben közli, hogy igen, kiadják a naplót.

(Bár szerintem ezt fölösleges volt közölni a könyvben, mert mindenki látja, hogy már kiadták...)

Mellékeltek még egy borítékot képeslapokkal, melyet valószínűleg Emily akart elküldeni...

Az utolsó oldalon pedig Hórusz szeme található, melyet kék üveg szimbolizál.

Ebben a könyvben van valami titokzatos. Tudjuk, hogy Emilyék eltűntek. Három lehetőség van: elrabolták őket, megölték őket vagy elveszték. Az utolsó bejegyzésből arra lehet következtetni, hogy megölték őket, mégpedig átokkal. És ha igaz, hogy a naplónak nincs valós alapja, a kitalált irományban megengedett az átok.

De mi van, ha a történet igaz? Valószínűleg sírrablók követték őket és a sír megtalálásakor gondoskodtak egy puskagolyós meglepetésről. De ha így volt, akkor csakhamar elterjedt volna a pletyka a sír megtalálásáról, és az ereklyék is kereskedelembe kerültek volna.

A könyv külalakján és titokzatoságán kívül tetszik még a stílusa és az eredetisége is.

Sajnálom, hogy csak kevés ilyen könyvet lehet találni, mert ebből tanulni is lehet.

Tóth Kata, 7. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Egyperces novellák a doroszlói iskolából

Értesítés a szülőknek

Értesítem Baranyi Gusztáv szüleit, hogy a kedves és jól nevelt fiuk hétfőn az iskolában megvert három második osztályos diákot, sértegetett két tanárt, agyonütötte az egyik osztálytársát, majd az óraadó tanárt is megverte. Ezen nemes cselekedetért az osztálytanács és a tantestület külön dicséretben részesítette. Az iskola fennállása óta még soha nem történt események alkalmából az iskolaudvarban emlékművet és szobrot emeltek Baranyi Gusztáv tiszteletére.

Ristic Anita, 8. osztály

Jancsi balesete

Jancsi a tévéhíradót nézte, közben ette a pattogatott kukoricát. Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy a híradóban óra van szó.

– Kovács Jancsika megfulladt este hét órakor kukoricaevés közben... – hallotta a tévében.

Nagyon megijedt, és gyorsan lerakta a tál kukoricát. Mikor vége volt a híradónak, a fiú úgy gondolta, hogy felmegy a szobájába. Utóközben meglátta a kukoricás tálat, azt gondolta, hogy bevesz a szájába egy szemet. Amint szaladt fel a lépcsőn a szobájába, megakadt a kukoricaszem a torkán, és megfulladt!

Sajti Tamara, 8. osztály

Sangaj, az őseMBER kerékpározni tanul

Egy verőfényes napon Sangaj, az őseMBER kerékpárt próbált magának készíteni. Szeretett volna biciklizni. El is ment hát az erdőbe biciklialkatrészeket keresni. Hát nem talált mást, csak gallyakat. Azonnal hozzálátott a munkához. Az ágakat összekötötte erős náddal, a biciklinek a kerekét pedig négyszögletűre formálta. A nagy találmányát meg akarta mutatni a társainak. Sajnos, ahogy ráült, és pedálozni akart, a bicikli egyik irányba sem ment. Társai kinevették, és azt kérdezték, hogy akarja hajtani a biciklit, ha a kerekek négyszögletűek? Sangaj hirtelen dühében otthagya barátait. Elment világgá. Elbújt egy négyszögletű sűrű kerek erdőbe, s talán még most is ott van, szöveg-gei négyszögletű terveit, ha még meg nem halt.

Kovács Karolina, 8. osztály

És egy csantavéri álhir

Iskolánkban kihirdették a tanárok idegesítése elnevezésű versenyt, miután egy gyerek lett az igazgató. Holtversenyben a 8. d és 8. b, de egy ideghosszal a tanárok nyertek.

Pátrik Márton, 8. osztály

Az én kisbolygóm

Szerintem mindenki hallott a Húsvét-szigetéről, de vajon ismeri-e valaki a Húsvét kisbolygót? Bemutatom.

Ez a bolygó az enyém. Csakis egyedül az én tulajdonom. Hogy miért is kapta ezt a nevet? Talán azért, mert itt állandóan húsvét van, és ami vele jár. Mindig tavasz van, és gyönyörű az idő. A fák és a virágok pompásan díszítik az én birodalmamat. Madárdaltól zeng az egész kis világ. A legjobb barátaim pedig a nyulacskák. Sok-sok nyuszi mindenütt, akik egész évben hímes tojásokat festenek, így ez a bolygó az egész világúr legdíszesebb és legszínesebb része. A nyulatak nagyon könnyű lekenyerezni. Csak sárgarépával kínálok őket, és ők máris boldogok. Ezért én főleg répatermesztéssel foglalkozom. És mivel nálunk mindig ünnep van, ezért süteményből sincs hiány. Mondanom sem kell, hogy boldogan élünk. Mindenki szeret mindenkit a bolygón. De azért nekünk is van egy fontos feladatunk. Havonta megrendezzük a Legszebb hímes tojás elnevezésű versenyt, amelyen én döntöm el, hogy melyik nyuszi készítette el a legszebb tojást. Itt mindenki győztes.

Nevezhetném még ezt a helyet a Boldogság bolygójának is, de nem akarom, nehogy a nyuszikáim megharagudjanak.

Nagy Nikolett, 5. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér

A varázsceruza

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, élt egy nagyon szegény öregember.

Egy nap sétálni ment az erdőbe, és meglátott egy ceruzát. Fölvette, és nézegette, hogy micsoda, de nem jött rá. Hazavitte, otthon elkezdett rajzolni vele. Mikor kész lett, elment aludni. Reggel, mikor felkelt, amit rajzolt, életre kelt: egy ló, malac, kacsa, liba, csirke. Rájött, hogy ez egy varázsceruza. Aztán rajzolt még, és elment aludni. Mikor felkelt, meglátott egy traktort, ólat, autót.

Így folytatta, és a ceruza gazdag emberré tette.

Itt a vége, fuss el véle!

Gyetvai Dávid, 5. osztály
Október 18. iskola, Zentagunaras

Farkasokkal találkoztam

Gyönyörű nyári napon a szüleimmel egy szép zöld erdőbe mentünk kirándulni.

Ez nekem jól is jött, mivel biológiaórára virágokat kellett gyűjteni, az erdőben pedig nagyon sok szép virág van. Anya, apa és a húgom leültek reggelizni. Én ezalatt beljebb sétáltam az erdőbe virágokat szedni. Vittem magammal egy kést is. Már tele volt a kezem virágokkal, mikor megakadt a szemem két farkason, akik az erdőben lévő kis patakocska felé mentek. Egyszerre úgy éreztem, mintha meghűlt volna a vér az ereimben. Megdermedtem. A virágokat kiejtettem a kezemből. Azonban ahogy így néztem a farkasokat, rájöttem, hogy az egyik pont olyan lompos farkú, és pont úgy néz ki, mint amilyennek az író leírta a Piroska és a farkas című mesében a farkast. Emellett a farkas szája szélén ott lógott még a nagymama pöttös ruhájának is egy darabja. A másik farkas olyan ordas és nagy volt, mint az, aki a Kecskenyó és a kis gidák című mesében megette a kis gidákat. Ekkor hirtelen észbe kaptam, és gyorsan egy fa mögé bújtam. Ott gondolkodtam, hogy mit is tegyek, és hallgattam a farkasok beszédét. Voltak olyan percek, mikor úgy éreztem, hogy viszontlátom a reggeli lekváros palacsintát. Ez akkor volt, mikor azt tárgyalták, milyen állatokat és embereket ettek, és milyen ízűk volt. Egyszer csak elhallgattak, mivel mély álomba merültek. Valószínűleg a lakomákról álmodtak. Nekem ekkor eszembe ötlött, hogy segíthetnék a nagyinak és a gidáknak. Mivel nálam volt a kés, óvatosan felvágtam a farkasok hasát, és kiségittem a nagyit és a gidákat. Ebben a pillanatban megérkezett a kecskemama és Piroska. Megkértem őket, hogy maradjanak csendben. Míg ők ölelkeztek és köszöngettek nekem a segítséget, patak menti kövekkel és levelekkel tömtem tele a farkasok hasát. Azonban tű és cérna nem volt nálam. Megijedtem. De szerencsére a kecskemamánál volt, és adott belőle. Ezzel összevarrtam a farkasok hasát. Egy darabka cérna maradt is. A farkasok ébredezni kezdtek. Mi gyorsan egy bokor mögé bújunk. Onnan láttuk, amint a farkasok a patakba gurultak. Én elbúcsúztam az új barátaimtól és ezzel a felejthetetlen emlékekkel tértem vissza a szüleimhez. A maradék cérna még ma is megvan az egyik fiókom legmélyén.

Virág Nicolett, 6. osztály
Vuk Karadžić iskola, Bajmok

Találkoztam a kis herceggel

Egy csendes nyári este az ablakon keresztül az eget bámultam. Csodálatos volt, tele csillaggal.

Egyszer csak azt vettem észre, hogy egyik csillag közeledik felém. Először meghökkenem egy kicsit, de hirtelen egy kedves kis hang megnyugtatót. Hozzám szólt:

– Jó estét, lányka! Hát te mit csinálsz?

Körülnéztem, és azt gondoltam, hogy ez csak egy álom. Megdörzsöltem a szemem, és még egyszer szénéztem, amikor előttem termett egy szőke kis emberke, sárga sállal a nyakán, mellette egy kisbáránnyal. Kedvesen nézett rám, és mindjárt tudtam, hogy ki ő. A kis herceg a B-612-es bolygóról. Nem olyan régen olvastam róla, és igazán elgondolkodtatott, egy kicsit kételkedtem is benne. Beszélgetésbe merültünk, és nagyon jól elszórakoztunk. Mindenről kérdeztem, a rózsáról, a vulkánról, és szívesen válaszolt. Igazán barátságos emberke, aki elmesélte, hogy néha-néha ellátogat a Földre társalogni, de azután visszamegy a bolygójára, ami neki a legkedvesebb. Én az iskoláról meséltem, s ez nagyon érdekelte, mert ő még sosem volt iskolában, és nem tanult sem matekot sem nyelvtant, pedig látszott róla, hogy szeretett volna. Megígértem neki, hogyha újra eljön, elvezetem az iskolába. Ennek nagyon örült, és mivel már a hold aludni készült, a csillagok is eltűntek az égről, velük együtt a kis herceg is eltűnt.

Most már én is meggyőződtem arról, hogy nemcsak a földön van élet.

Pataki Antónia, 5. osztály
Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Virsillusztráció. Gellér Ágnes doroszlói tanuló rajza

A három kismalac

Hol volt, hol nem volt, volt az erdő közepén egy malaccsalád. Nagymalacok és három kismalac. A kismalacok egyszer elmentek világot látni.

Kíváncsiak voltak a városra, és ezért elsőnek oda vették az irányt. Láttak sok járművet, épületet, boltot. Amikor odaértek egy hentesüzlet kirakatához, láttak sok kolbászt, hurkát, sonkát. Egyszer csak felismerték, hogy ez a sok ennyivaló mind malachusból készült. Megijedtek és ekkor rájöttek, hogy a városban miféle veszélyek leselkednek a malacokra.

Ezért jobbnak látták, ha visszamennek a békés erdőbe szüleikhez és rokonaikhoz. Azóta is élnek, ha meg nem haltak.

Székely Andrea, 5. osztály
Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

Levél a berekből

Szia Józsi!

A múlt héten Bütyök és Tutajos elhívtak a nyaralóhelyükre. Én ennek nagyon örültem, de sajnos, nem volt pénzünk az utazásra. Ahogy forgattam a levelet, a hátuljára rá volt írva, hogy nézzem meg a borítékot. Megnéztem, és egy 100 forintos volt benne. Majd hanyatt estem az örömtől. Az első vonattal elindultam a berekbe. Mikor odaértem, Tutajos és Bütyök már vártak rám. Gyulával jó barátok vagyunk, de Bütyököt csak látásból ismertem. Útközben jól összebarátkoztunk. Elég jó fej. Vicces, jókat tud mesélni. Az út 2 órát tartott. Kimerültem, mikor a berekbe érkezünk, ezért rádöttem a számomra készített szalmaágyra, és rögtön el is aludtam. Kb. két óra múlva arra ébredtem, hogy egy idegen kotorászik az evőeszközök között. Betörőnek gyanítottam, ezért megfogtam egy fadarabot, és kupán vágtam vele. Ekkor berohant Gyula, és azt kiabálta, hogy: „Állj! Ő Gergő bácsi!” Én elszégyelltem magam. Bekötöttük a fejét, és közben Gyula elmesélte, hogy ez a „betörő” az itteni nevelőapja és egyben a berek csőze. Mikor Gergő bácsi magához tért, nem részesített éppen meleg fogadtatásban. De később felengedett, és sokat mesélt itteni kalandjairól. Matula Gergő ősz szakállú kb. 70 éves öregember. Van neki egy nagy szalmakalapja, amit mindenhol magával visz. Megismerkedtem Katicával is. Bütyök Katicájával. Sajnos. Gyönyörű lány. Nagyon irigylem Bütyököt. Pesten nincsen ilyen gyönyörű lány. No de mindegy. Jó volna, ha itt lenné! Majd ha találkozunk, folytatom a beszámolómat.

Szeretettel üdvözlöl: Attila

Ördög Attila, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

A legkisebb győzelme

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl élt egy Faragó György nevű egyén, kinek életkora épp meghaladta a négy évet!

Ez a fiúcska nagyon szerette volna, ha ezután nem kell délután aludnia. A kis leleményes gyerek okosságát a névrokonától örökölte, mert kifundálta azt, hogy mikor a szülei mondják neki:

– Gyuri, irány az ágy, itt a délutáni szundi ideje! – jó gyermek módjára szót fogad a szüleinek és bemegy a szobába, és lefekszik az ágyra, csak hogy nem fog majd elaludni.

Mikor apja bejön a szobába, alvást színlel, mert tudja, a kis Gyuri nagyon jó színészi vénával van megáldva, ezt is biztos a névrokonától örökölte. Szóval így is lett, Gyuri lefeküdt az ágyra, alvást színlelt, és közben azon gondolkodott, mit fog tenni alvás helyett. Tévénzi fog – gondolta magában. Ezt így el is döntötte, és lehunyta a szemét. Ahogy egyik kedves barátja, névrokona mondaná, most ugrik ki a hal a vízből. Mert a kis Gyuri csak várt, várt és várt, de nem jött apukája, hogy megnézze alszik-e már. És mikor már a kis kolyók testét a győzelem fuvalata járta át, épp elaludt. Így történt azután, hogy a délutáni szórakozás helyett délutáni szundi lett. Őt körül felébredt a gyermek, és azt álmodta, hogy milyen jót tévezett és borzasztóan büszke volt, hogy túljárt apja eszén.

Itt a vége, fuss el véle!

Faragó György, 6. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Tréfás mese

Volt egy nagyon hosszú utca, abban az utcában csak én laktam.

Kimentem sétálni a mezőre, ahol egyetlen fűszál sem nőtt. Ott találtam három faágat. Hatalmas tüzet raktam. Akkora lett a tűz, hogy leégett az erdő. Elszaladtam a kiszáradt Dunához, hogy vizet merítsek a lyukas kannámba. Találkoztam egy vadással, aki répával akart nyulat fogni. Lőtt is egy hatalmas halat, amit megsütöttünk. Vacsora után korgó gyomorral lefeküdtem. Álomban találkoztam egy óriással, aki akkora volt, mint a kisujjamon a köröm. A törpe királyá koronázott. Feleségül adta hozzám egyetlen borsószem leányát. Egy évig tartott a lakoma, s reggel, mikor felébredtem, erősebbnek éreztem magam, mint valaha.

Aki első hallásból ugyanígy el tudja mondani a mesét, okosabb, mint egy ötödikes.

Nemes Arnold, 5. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Folytatás

A kis herceg visszament a bolygójára. Mindennap megöntözte a virágját és kitisztította a vulkánjait. Naponta többször megnézte a naplementét. Ez így ment tíz évig. Nagyon hiányzott neki a pilóta. Elhatározta, hogy visszamegy a Földre, és megkeresi őt. Kiásta a rózsáját és miután virágserépbbe helyezte kedvencét, útnak indult.

Keresés közben sok emberrel találkozott, de a pilótát sehol sem találta. Egy játszótéren két kisfiú veszekedett. A kis herceg kinevette őket. Odament hozzá egy bácsi, és megölelte.

– Megismertelek a nevetésedről – mondta.

A kis herceg nagyon megörült, mert ez a bácsi a pilóta volt.

– Miért jöttél vissza? – kérdezte a pilóta.

– Mert nagyon hiányoztál – válaszolta a kis herceg.

– Öreg és beteg vagyok, maradj itt velem!

– Nagyon szívesen!

A rózsát elültették a pilóta kertjébe. A kis herceg boldog volt, hogy együtt lehet azokkal, akiket szeret. A pilóta bemutatta a kis herceget a barátainak, akik most már az ő barátai is. Sokszor visszaemlékeznek arra, ami tíz évvel ezelőtt történt velük. Sokat nevetnek és nagyon boldogok.

Minden este együtt gyönyörködnek a naplementében.

Dékány Máté, 4. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Én voltam a róka

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy róka család. Az volt az én családom. Éleg népes, hangos család voltunk.

Egy este az egész családom megéhezett. Elhatároztam, elmegyek tyúkot lopni. El is mentem a kedvenc tyúkölámbhoz. Hát mit látok, be van kerítve. Ezért úgy határoztam, elmegyek egy másik tyúkölámbhoz, ami nincs bekerítve. Találtam is egyet. Mikor bemegyek, hát egy másik róka van bent. Dühösen mordult rám:

– Menj innen, ez az én tyúkölámb! Ha nem mész, szétmarcangollak! – mondta.

– Nem megyek! – mondom én.

Erre nekem ugrott, és összemarakodtunk. A tyúkok meg erre elkezdtek kotkodálni, és szétszaladtak az éjszakában. A nagy ricsajra az egész falu felkelt. Az emberek rájöttek, hogy róka van a tyúkölámban. Puskákkal jöttek. Tudtam, futni kell, mert ha maradok, lelőnek. Rémműlten szoltam a másik rókának:

– Gyere gyorsan, mert ha maradsz, halál fia vagy!

– Hazudsz, mert tudod, hogy ha maradsz, szétmarcangollak! – mondta.

Se szó, se beszéd, gyorsan kiszaladtam a tyúkölámból. Szaladtam kifelé a faluból. Mikor hátranéztem, a Morzsi kutya futott utánam. Abban a pillanatban nagy durranást hallottam, ami elárulta a másik róka sorsát. De még volt egy kis dolgom, hisz a Morzsi futott utánam. Az egész erdőt átfutottam, hogy leahagyjam. A rókatanya felé vettem az irányt. Igaz, hogy a Morzsi lemaradt, de a szimata tökéletes volt. Mikor hazaértem, már ott állt mögöttem. Teljes erőmből küzdöttem ellene, míg végül feladta, és megfutamodott. A falu felől nyüzszítés hallatszott. Tudtuk, hogy visszajön, de nem egyedül, hanem vadászgazdájával. Ezért új otthont kerestünk. Találtunk is egyet. Mindketten dolgoztunk rajta, széptettük, hogy a kölykök biztonságban nőjenek fel.

Akár hiszitek, akár nem, olyan szép lett, hogy még máig is rókák élnek benne.

Utasi Arnold, 4. osztály
Cseh Károly iskola, Törökfalva

Vendégeknak

Várva várunk titeket,
Játszunk sokat veletek.
Mert mosolyogni szeretek.
Írunk majd egy levelet;
Veszünk majd egy szekeret,
Elmegyünk majd veletek,
Ott királynak neveznek,
Ha aludni kell csendesen,
Számoljuk a perceket!

Dienes Blanka, 5. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Kedves Pajtások!

A mai Rügyfakadásból is kitűnik, hogy olvasmányaink beépülnek képzelet- és gondolatvilágunkba, s alakulnak tovább tehetségünk meg a körülmények függvényében.

A **törökbecsei Pataki Antóniát** például a kis herceggel való képzeletbeli találkozás erősítette meg abban a hitben, hogy a Földön kívül is van élet. A kis herceg itt van közöttünk a pilótával együtt, mert **Dékány Máté (Doroszló)**, aki ezt kitalálta, békére és szeretetre vágyik. **Nagy Nikoletta (Pacsér)** még merészebbet álmódott. Mint a kis hercegnek, neki is van egy kisbolygója, s ezen a kisbolygón mindig hűsvét van, és tavasz, talán azért, mert ez Nikolett kedvenc évszaka.

És hogy állunk a mesékkel? A **bajmoki Virág Nicolett** egy erdei kirándulás alkalmával épp azokkal a farkasokkal találkozott, amelyek a kecskegidákról és Piroška nagymamájáról szóló mesékben testesítik meg a gonoszt, csak hogy ezúttal Nicolett szolgált igazságot. **Székelly Andrea (Bácsföldvár)** modernizált meséjében a három kismalacnak nem a farkas az ellensége, hanem az ember, aki kolbászt és hurkát készített belőlük. A **csantavéri Faragó György** úgy szurkol a legkisebb, leggyengébb meshősnek, hogy azonosul vele, és ő a felnőttekkel szemben győz... álmában.

Jól kitalálta **Ördög Attila (Újvidék, Petőfi Sándor iskola)**, hogy juthat a berekbe, de az is jellemző kamasz voltára, hogy a túszevári élmények között Katinak központi szerep jut.

A **doroszlói nyolcadikosokra** Örkény István egyperces novellái hatottak, és környezetük visszásságait ostromozzák a műfaj sajátosságainak ismeretében. A legaktuálisabb **Ristic Anita Értesítés a szülőknek c.** egypercese. Hogy miért? Megtudjátok, ha elolvassátok.

Különleges könyvre hívja fel a figyelmet **Tóth Kata (Ada)** érdekes ismertetője. Folytatható a képzeletbeli utazás!

A héten is sok jó írást kaptam, s ezt köszönettel nyugtázom:

Ada: Juhász Tamás, Orcsik Jessica és Péter Zsófia;

Bácskertes: Császár Nikolett, Csernai Botond, Dienes Blanka, Guzvány Anna, Győrfi Krisztofer, Molnár Keri István, Pap Nikolett, Somogyi Roland és Szitás Anita;

Csantavér: Berényi Krisztina, Berényi Szanella, Engi Kszénia, Földi Tamás, Gregus Malvina, Hajagos Norbert, Klebecskó Ádám, Kovács Hargita (2 írás), Kovács Kitti, Kovács Pécskai Krisztián, Német Daniella, Tulkacs Nikoletta és Vig Anita;

Nagybecskerek: Kovács Anna (4 írás), Nagyiván Leóna és Urbán Mária (2 írás);

Pacsér: Nagy Nikolett és Zóni Helga három társával;

Palics: Horváth Enikő (2 írás), Lukács Krisztina, Sebestyén Melánia, Sörös Gabriella, Szabó Réka, Szebenyi Árpád és Varga Tamás;

Szilágyi: Hallai Lujza, Kunkity Krisztofer, Nagy Léda (3 írás), Pintér Bertalan és Szakál Zsóka (2 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Balassa Boglárka és Lulic Aneta.

Várom a további jó írásokat.

Üdvözlettel

Tomán Mária

Egy kréta gyötrelmei

Hű, de sötét van! Egyáltalán hol vagyok? Ah, micsoda nap! Nem elég, hogy valami zúgó izével hordozgatnak valami nagy épületbe, ahol meg lehet süketülni az óriás hajás emberkének zajától, ráadásul még a felvert portól is majd megfulladok, ami lerakódik rám, és elveszítem szép fehér mellényem színét...! Most meg bezárnak valami dobozba, ahol levegőt sem kap az emberfia, bocsánat, a krétafia a saját porától... Segítséééé...!

Á! Mi ez a berregő hang? Ne! Csak ne az legyen, amire én gondolok! De sajnos, ez az épület csöngője.

– Hej! Ne tessék olyan erősen szorítani, asszonyom! Nem vagyok én vasból! Na, mi ez? Most meg miért dobál, nem vagyok én labda...?!

Hát, igen! Itt kezdődnek a bajok! A tanárnő most közelít felém, hogy felvegyen, és valami számot írál a táblára velem. Az pedig egyáltalán nem érdekl, hogy én folyamatosan kopok és kopok...

Hűha! De összementem! Azt hiszem már nem sokáig fogom „élvezni” a port és a zajt! Lassan hullik alá a pormaradványom, és nem marad belőlem más, csak az emlékem, talán még az sem.

Miért is panaszodom én ennyit? Nem tudom. A sorsom úgysem változtathatom meg... Hát igen! A kréták sorsa kegyetlen, és az életük véges!

Ágoston Alma
Thurzó Lajos iskola, Zenta

– Angelina, miről is szól az alapmű?

– Nem tudjuk, hogy mikor mesélték el először valakiknek az angolszász hőseposzt, szerzőjéről sem tudunk semmit. Valószínűleg időszámításunk után 750 körül szülehetett. Az egyetlen kézirat Beowulfról 1010-ből maradt fenn. J. R. R. Tolkien kedvelte ezt a témát, nagy szakértelemmel kutatott eredete után. A mű nagy hatást gyakorolt A Gyűrűk Urára, napjaink legnagyobb vállalkozására is. Az alapmű egyébként Beowulfról szól, aki megérkezik Dániába. A gót lovagnak az a feladata, hogy megküzdjön a Hrothgar király csarnokát és népét pusztító szörnyszülött óriással, Grendellel. Beowulf nagy csatát vív a szörnyel, s végül nem kevésbé vérszomjas édesanyját is a sarokba szorítja. Ő lesz aztán Gótföld uralkodója, életének vége felé újra harcba száll. Akkor egy sárkánnyal gyűlik meg a baja.

– Téged milyen szerepkörbe kényszerített a rendező, Robert Zemeckis?

– Nevetni fogsz. Én vagyok a szörnyszülött mamája, egy víz alatti barlangban rejtőzködöm és roppantul gonosz vagyok. Arannyal kentek be a maszkmesterek, mindenem reng, ajkam húsosabb, mint bármikor. Mégis végtelenül babaszerű látványt nyújtok. A cég nem sokat költött cipőre, mert bár a régmúltban járunk, nekem formás sarkaim helyén növesztett túsarok adja meg a vádli ívét. A bőrtopán szóba sem jöhetett, tudod.

– Ezt a lovagot nem először látjuk a mozivászonon.

– 1999-ben John McTiernan megrendezte A 13. harcost Antonio Banderasszal. Ugyanebben az évben láthatták a nézők Beowulf – A sötétség harcosa című alkotást is, Graham Baker dirigálásában. 2005-ben Sturle Gunnarsson megrendezte a Beowulf & Grendel című filmet. Ezek azonban csak mérsékelt sikert arattak. Senior Banderas után Christopher Lambert és Gerard Butler küzdött meg a vérszomjas szörnyel.

– Sok színész vesz részt ebben a nagy kalandban?

– Ray Winston alakítja – erőteljesen – Beowulfot, én a mamáját, erről már szoltam, feltűnik a mesében Sir Anthony Hopkins, a színészkirály, aki a tivornyázó Hrothgar király maszkját öltötte magára. További szereplők: Crispin Glover, John Malkovich és mások. Az eposz 113 perces, gyártó a Warner Bros. meg a Paramount Pictures. Szövegkönyv: Nail Gaiman, Roger Avary, Alan Silvestri a muzsikát szerezte – és az nem akármilyen ám.

– Végeredményben miért nézzük meg ezt a filmet, amelyről a műbírálók sok jót, de sok rosszat is lejegyeztek?

– Az áll, hogy a rendező, a tévedhetetlen Robert Zemeckis rajzfilmgúnyként készítette el a Beowulfot. De le a kalappal az animá-

MENŐ FEJEK

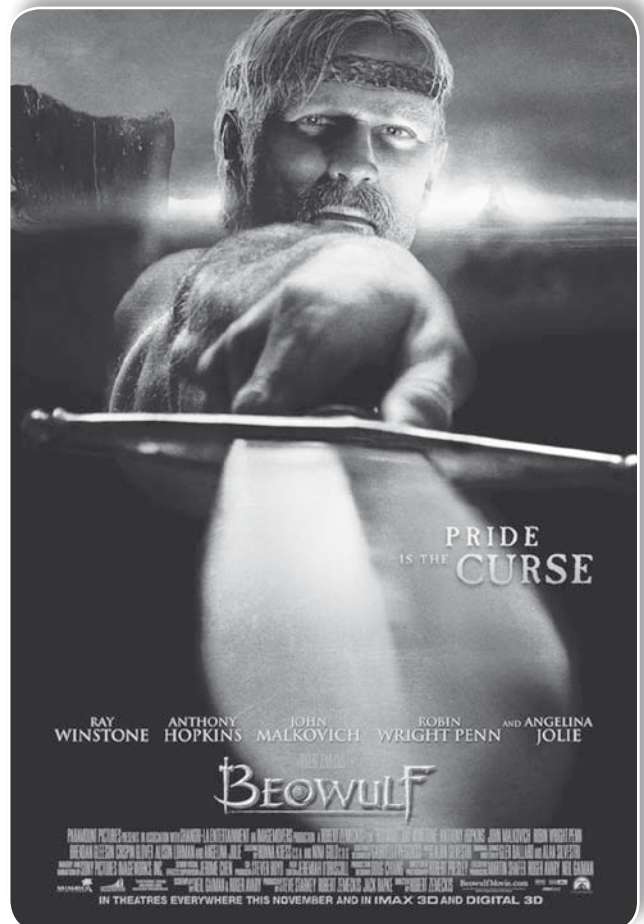
Beowulf

– A legendák lovagja

A színes-szagos műanyag eposzról Angelina Jolie mesél el nekünk egyet s más – Ha a Polar Expressz megnyerte a tetszésedet, akkor rohanj a moziba, de a film DVD-változatát is megnézheted

torok előtt! A filmben a karakterek szinte a megszólalásig hasonlítanak az őket játszó színészekre. Sőt, még a megszólalás után is. A kérdés csupán annyi, vajon szükség van-e minderre? Ha már majdnem olyan az egész, mint az élőszerelő film, miért nem inkább azt forgatták? Így minket animációs eljárással varázsoltak a vászonra, mint a Polar Expressz esetében. Tökéletesen kimunkált animációs testek! A 3D-s technika pedig egyenesen elbűvölő. Lenyűgöző a látvány, újra mondom: a színészek animálása csodálatos, egyszer hús-vér alakok vagyunk, utána műanyag beállításban tűnünk fel. Pokoli minden! Bőven adagoljuk még a humort is, jók a dialógusok. Trükkös az egész fazon. Célunk a szórakoztatás volt, nem tagadjuk...

B. Z.

Morcheeba

Ross és én testvérek vagyunk. Skye-jal egy bulin ismerkedtünk meg. Ross is ismételnék magunkat. És nagyon sokat szívunk. – így nyilatkozott a Morcheeba guruja, a mókamester Paul Godfrey orosz újságíróknak, akik a meglepetéstől szinte szóhoz sem jutottak.

Remek dalok és fantasztikus gitárdallamok jellemzik a csapatot. – tette hozzá Ross Godfrey, aki a csapat gitárosa és kiveszi a részét a dalszerzésből is. Skye pedig csak ült a fiúk mellett titokzatosan mosolyogva. A földet pásztázta a lábai előtt, és nagyon okosan, nem szólt egy szót sem. A szavakat az ő esetében helyettesíti a lágy, jazzes énekhang.

De hogyan is lehetne néhány szóban bemutatni a Morcheebát, azt a csapatot, akik mindig is küzdöttek a skatulyázás ellen és akiknek fő célja az első négy albumuk felvételei során az volt, ne hogy ismételjék önmagukat. Tulajdonképpen akár ki lehetne találni számukra egy teljesen új műfajt, ahogyan azt a Mixmag is tette: Dub-soul-trip-rock-meditation-trance-pop. De talán még ez is csak félig-meddig tükrözi a csapat sokszínűségét.

A klubok közönsége a trip-hopos, álomképszerű számok – mint például amilyen a Trigger Hippy – miatt imádja annyira a Morcheebát, hiszen ezek kellemesen nyugtató hatást fejtenek ki az örült éjszakákon edződött idegekre.

A menő társaságokat kedvelők akkor kezdtek el rajongani a csapattal, amikor meghallották a dögös, lassú groovekat, például az 1998-ban milliós eladási példányszámmal produkáló Big Calm-ot. Abban az időben a dal elengedhetetlen kelléke volt minden valamirevaló estélynek.

Sokan akkor lettek figyelmesek a Morcheebára, amikor előrukkoltak a pörgős, disco-pop dallal, a Rome Wasn't Built In a Day-jel. Megint másokat viszont a Lambchoppal közösen felvett What New York Couples Fight About tiszta szépsége fogott meg.

A filmrendezőket a dalok légiessége, álomképszerűsége vonzza. Ez az oka annak, hogy hallhattuk a Trigger Hippy-t a Közellenségben, a Tape Loopot a This Year's Love-ban, az On The Rhodesot a Trafficban és a World Looking Int pedig a Segítség, apa lettem!-ben.

De talán a Morcheeba leginkább azokat célozza meg, akik egyszerűen csak szeretik a jó zenét, legyen az bárhogyan is felcímkézve; azokat szeretnék elkápráztatni, akik tisztelik az együttesben azt, hogy mernek mások lenni, mint az átlag.

Nyolc év és négy album után ideje elidőzni a Parts Of The Process című válogatásalbum 18 dalánál és rajtuk keresztül megpróbálni értékelni egy olyan csapat teljesítményét, akiket nem lehet kategóriákba sorolni, és akik mindig fontosnak tartották, hogy semmilyen kompromisszumot ne kössenek, amely zenei integritásukat sértené.

Valóban igaz, hogy Paul és Ross egy bulin ismerkedett meg Skye-jal (Greenwichben, ha ez tényleg annyira fontos). A Virgin Könnyűzenei Enciklopédia szerint (úgyhogy tuti, hogy igaz az állítás) a dalszerzés, a marijuána és a film-betétdalok iránti elkötelezettség hozta össze őket. Bár a sorrend nem biztos hogy helyes.

Első közös munkájuk a Trigger Hippy volt, ami 1995-ben jelent meg kislemezként. Igazi underground kultusz szám lett, és a pörgős, trip-hop ritmusok miatt a Morcheeba olyanokat tudhatott leginkább a rajongó táborában, akik a Massiv Attackért és a Portisheadért voltak oda. Ez a dal teremtette meg azt a képet a Morcheebáról, hogy a banda tisztán klasszikus, post-club dalokat játszik. Ezt a képet erősítette az 1996-os debütáló albumuk, a Who Can You Trust is.

Ellentétben a hetyke és diadalittas brit popzenével, az album korunk sötét, és legérzékenyebb pontjait leplezi le. A Who Can You Trust minden téren sikereket hozott a csapatnak: rendkívül jó kritikákat kapott az album, és üzletileg is jól szerepelt. Sőt, egy nagyon sikeres Egyesült Államokbeli turné is tetézte az album fényét, ahol a rengeteg rajongón kívül a Morcheeba tagjai megismerkedtek David Byrne-el, akivel később együtt is dolgoztak. A Who Can You Trust-ról hallható a Trigger Hippy, a Moog Island, a Tape Loop és a Never An Easy Way az új, "Parts Of The Process" című albumon.

És micsoda lemez született! Az 1998-ban boltokba került Big Calm olyan fontos kultikus szerephez jutott, mint például Mobytól a Play vagy David Gray White Ladder-je. A lemez IKEA bútorokkal zsúfolt lakások elengedhetetlen kelléke lett, mellyel minden vendégnek büszkélkedni kell.

A Big Calm-ot öt szám képviseli a Parts Of The Process-en: a The Sea, a Blindfold, a Part of the Process, a Let Me See és az Over and Over.

Egymillió példányszámban elkelt album után a lemezkiadók mániákusan ragaszkodnak hozzá, hogy újabb, ugyanolyan lemezek szülessenek, mely kívánságuknak alapja az a furcsa elképzelés, hogy a hallgatóság nem fogja észrevenni, hogy az előadók csak ismétlik önmagukat. A Morcheeba átlátott ezen. Újabb néhány év bulizás után, ami még vadabb volt, mint az előzőekben, rájöttek, hogy a harmadik albumuknak teljesen különböznie kell az előzőektől.

Mivel mindenki egy újabb szomorkás, éjfél utánra való ritmusokkal tarkított egyvelegre számított, úgy döntöttek, hogy inkább egy nehéz küzdelembe fognak, hogy megalkossák a tökéletes popdalt. Lemezüknak a mottója akár ez is lehetett volna: a popzene, amiért élünk-haltunk gyerekkorunkban.

Az, hogy a Morcheeba mikor kezd bele egy újabb lemezbe, majd kiderül. De egy biztos. Ne gondolja senki, hogy önmagukat fogják ismételni, ahogyan ezt eddig sem engedték meg maguknak, és most sincs szándékukban ilyen utakra tévedni. És valószínűleg akkor sem mennek nekik semmi ilyesmi, ha akarnák.

Queen-hangverseny Belgrádban

Már kaphatók a jegyek az október 29-én a Beogradska Arena sportcsarnokban megtartandó Queen-hangversenyre. A jegyeket a Bilet servis, az Eventim és a Card Servis jegyirodák árúsítják, de kaphatók a sportcsarnok pénztáránál is. Az ár nem alacsony: 2000, 2200, 2500, 3500 dinár, de a páholyban ülőknek 10 000 dinárt kell fizetniük fejenként.

A 2200 dináros jegyeket a <http://www.queenonline.com>-on is meg lehet rendelni (jelenleg még nem működik, de hamarosan...), aki ilyen jeggyel jön, azt tizenöt perccel a többi néző előtt engedik be és (álló)helyet foghat magának közvetlenül a pódium előtt, az úgynevezett fan pit részben.

A világhírű zenekar várhatóan Belgrádban is a legismertebb számaikat fogja előadni. És vízum sem kell a koncertlátogatáshoz!

Sztárok futnak a drog ellen

Magyarországon soha nem látott összefogás tapasztalható a hírességek részéről a drogellenesség témájában. Az ország legnagyobb kábítószer-ellenes programsorozata mellett olyan személyek állnak, mint: Gálvölgyi János, Geszti Péter, dr. Schmitt Pál, Török Ottó, Erdei-Madár Zsolt; de a kezdeményezés mellett a fiatalok által kedvelt zenészek is állást foglaltak, mint: Gáspár Laci, Caramel, a Zanzibár, a Crystal, vagy az Irigy Hónaljmirigy frontembere, Sipos Péter. Szombaton indul(t) a futás egy jó cél érdekében.

A tengeren innen és túl egyaránt folyamatosan hallhatunk pl. Britney Spears, Robbie Williams, George Michael, Amy Winhouse és rengeteg más sztár legkülönbözőbb drogbotrányairól, melyek között nem egy-

szer törvénybe ütköző tevékenységek is előfordulnak. Így többek között George Michael tudatmódosító szerek hatása alatt vezette autóját, majd a Amy Winehouse drogfogyasztását megörökítő botrányos videó járta körbe a világhálót. Az idén 7. alkalommal megrendezésre kerülő Drogmentes Magyarországért Maraton aktivistái 42 nap alatt, 2100 km lefutásával és 310 település érintésével hívják fel a figyelmet a drogok veszélyeire. A korábbi években eddig 425 iskola képviselőjében 38 000 fiatal csaknem 60 000 km-t teljesített, és 30 000-en fogadtak esküt a drogmentes élet mellett. A szervezők felhívják a figyelmet arra, hogy a hírességek állásfoglalása rendkívül fontos, hiszen a gyerekek életét nagymértékben alakítják a példaképek. Odafigyelnek viselkedésükre, átveszik szokásaikat, öltözködési hóbortjaikat.

Ez a drogfogyasztásra is igaz lehet. Ezért állítják maguk mellé immáron 7 éve az olimpiai bajnokokat, vezető tisztségviselőket, közéleti-, és tévés személyiségeket.

Nálunk is bevezethetnék, ha országunk vezetői egyáltalán szóba állnának egymással... És végtelen hazaszeretetük közben eszükbe jutnának ilyen „mellékes” dolgok is!

TOP 10

1. ÁKOS: Minden most kezdődik el
2. JOSH ÉS JUTTA: Zakatol a szívem
3. SHANE 54 & DJ JUNIOR feat. MICHELLE WILD: 69
4. ERICK MORILLO feat. P. DIDDY: Dance I Said
5. JOSH ÉS JUTTA: Fagyos a szívem
6. SARAH McLEOD: He Doesn't Love You
7. GROOVEHOUSE: Mit ér neked?
8. EGYESÜLT HANGOK: Magyarország
9. EGÉSZSÉGES FEJBŐR: Magyar, véd meg a hazát
10. CRYSTAL: Elmegyek

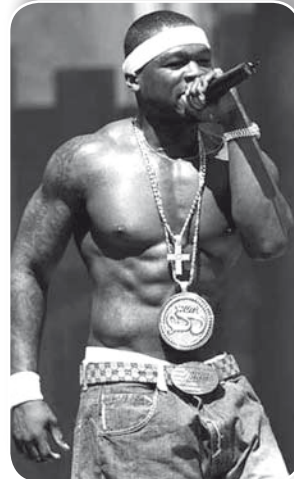

Michelle Wild

Josh és Jutta

Összeállította a Magyar Hanglemezkiadók Szövetsége (az eladott lemezek száma alapján)

Ki akar lakoltatni egy tízéves fiút 50 Cent

letett – nyugodtan lakhat az ő Long Island-i luxuskéjében, amíg nem találnek egy új lakást.

A hölgy viszont egyáltalán nem törte magát azon, hogy új albérletet keressen, és a bíróság ezt látva februárban lecsökkentette a huszonezres tartásdíjat 6700 dollárra.

Eme arcátlan lépés után pedig Shaniqua beperelte a sztárt, mondván: hogy képzeli, hogy nevetséges havi háromszázötvenezer dinárnyi (!) pénzzel szúrja ki a szemét. Ráadásul egyelőre neki áll a zászló, hiszen a rapper egyelőre nem tudja kipaterolni az utcára a nőt és a kislfiát. Shaniqua ügyvédje ugyanis azzal érvel, hogy védencének senki nem adott bérleti szerződést, így nem is lehet tőle követelni semmit. Szegény Fifty...

Eme címet olvasva azt lehetnének, hogy mekkora egy paraszt ez a Fifty, hiszen annyit keres, hogy az összes haverjának vehetne egy új lakást. Viszont ha valaki elképesztően pofátlan módon visszaél a jóindulatával, akkor azért már más a szitu.

Baromi jó üzlet 50 Cent nőjének lenni. Shaniqua Tompkins például eltöltött pár hónapot a rapperrel, majd szakításuk után kialakult havi 25 000 dolláros tartásdíjat – annak ellenére, hogy össze sem házasodtak. Sőt: Fifty illedelmesen még azt is felajánlotta, hogy Shaniqua és tízéves fia – aki egy korábbi kapcsolatából szü-

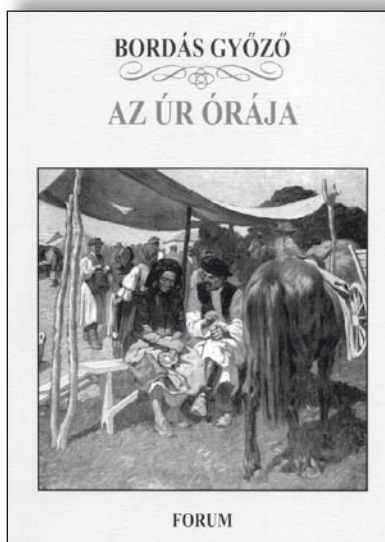
Bordás Győző

Kertünkben

Gyerekkoromban utáltam a kert. Még ma is visszacseng a sokszor fenyegetően oktató szülői intés: „Jobban megtrágyázní, mélyebben fölászni, szebben elgereblyézni, az ágyásnak zsinórt húzni...” Kinek van kedve hajnalban locsolni (az ötvenes években még gémeskútból húztuk a vizet), gyomlálni, üvegházat takarítani; meg a rózsafák őszi betakarásában és tavaszi kitarakásában sem leltem örööm. Csoda hát, hogy számomra sokáig nem volt utálatosabb dolog a virágnál, ellenszenvesebb a kertnél?

Pedig utálatom tárgyának híre volt, tudta mindenki, hogy nincs még egy olyan rendezett kert Közép-Bácskában, mint a miénk. Gimnáziumunk irodalomtanára, aki mindig nagy előszeretettel, szinte pátoszszal szavalta Petőfi verseit Zmaj fordításában (Cedili su oblak, pa su tako pili – hallom még ma is mély, öblös hangját), nemegyszer mondta, hogy Csehov bizonyára a mi kertünkről mintázta Cseresznyés kertjét. Ezt akkor túlzásnak éreztem, de azt már nem, hogy a Svájcba és Ausztriába sűrűn utazó, mindig szép barna nemezkalapban járó némettanárnőm paradicsomnak titulálta. „Herr Gärtner, das ist Paradies!” – lelkeskedett kedveskedve apámnak.

Én ettől függetlenül nem szerettem azt a kertparadicsomot, bár némi büszkeséggel töltött el, hogy amikor – leginkább vasárnap délelőttönként – flóra-boy szerepében hordtam szét a kertünkből származó virágokból készült csokrokat, az emberek leállították az utcán, hogy megcsodálják. Születésnapot, eljegyzést, esküvőt, temetést el sem lehetett képzelni a virágaink nélkül. Azt a majd méternyi magas virágrónt sem tudom elfelejteni, amely csupa tearózsából és gyöngyvirágból készült. Lehet, hogy azért maradt meg emlékezetemben, mert útközben lefényképeztek vele, és a fénykép meg is jelent a Dnevnikben meg a Politikában. Csak azt nem értettem, miért nem a Magyar Szóban is, pedig mi ezt az újságot járattuk. Lehet, hogy aztán éppen ez a „sérelem” is közrejátszott, hogy újságíró legyek, és évekig annál a lapnál dolgozzam, amelyre akkor nagyon haragudtam. Kertünkről azonban még akkor sem írtam, de riportertársaimat sem tudtam nekiugrasztani a témának. Hányszor hallottam tőlük is a közhelyes megállapítást, hogy mesészap meg gyönyörű, de egy kertre azt mondani, hogy rendezett, az olyan, mintha egy fiatal lányra azt mondanánk, hogy szép. Hát persze, hogy szép, ha fiatal, és persze, hogy rendezett, hát attól kert. Különben csak egy virágokkal beültetett udvar lenne, amilyenből minden kisvárosban százával akad. Mi

tette hát a többitől megkülönböztethetővé, egyedivé, azaz kertté?

Azt gondolnák, hogy különös virágai. Igen, azok is, de ma már tudom, diszertünk jellegét elsősorban mégsem a virágok határozták meg, hanem a kertünket behatároló, a falakra fölfuttatott borostyánszőlő (Hedera helix), amely mint valami hatalmas, nehéz függöny vagy fölfüggesztett szőnyeg, lógott, minden évszakban más-más látványt kínálva. A borostyánszőlőnek tavasszal méregzöld levelei voltak, amelyek a nyár folyamán fokozatosan barnássárgára változtak, hogy késő ősszel, az első fagyok előtt már tizianvörösben mutassák magukat. Mintha valóban a velencei festő keverte volna hozzá a színeket.

E természetes kulisszák között volt a rózsakert, rengeteg nagy virágú bokorrózsával, a hosszú gang előtt pedig az egymástól egyenlő távolságra ültetett magas törzsűekkel. Ezeket meg az ugyancsak itt levő három lucfenyőt a mosógép tette tönkre. Nem sokkal megvétele után a fenyőkön meg a magas törzsű rózsákon is mutatkozni kezdtek a betegségek első jelei. Hiába próbáltunk arzénnal gyógyítani, a következő évben már ki is pusztultak. A rózsakert alatt volt a pöcegödör, ide folyt a mosópor, amit a föld fölszippanzott, és kimarta a növények gyökerét. Én már akkor gondoltam arra, hogy ha fürdőszobánk angolvécéjét engednék arra használni, amire való, akkor talán elvegyülne a mosópor, és nem tenne kárt a virágoskertben. De nem engedték, az angolvécé csakis a mosógépet szolgálta, nekünk pedig továbbra is a házvéigibe kellett járnunk. Azt pedig még ma sem értem, hogyan pusztultak ki olyan gyorsan a magas törzsű rózsák, ugyanakkor a bokor-

Kedves Olvasó Tanulók!

Nagy visszhangja lett a lap 12. számában közölt Ürmös Attila-szövegnek. Úgy látszik, igen érzékeny, s benneteket is foglalkoztató témát jelenít meg az elbeszélés. Tény és való, hogy a mai iskolás korú gyermekek igen nagy hányada csonka családban, vagyis elvált szülők gyermekeként nevelkedik. Doroszlórol nem kevesebben, mint tizenhatan ragadtak tollat és írták meg véleményüket, értelmezésüket a szövegről. Köztük olyanok, akik először jelentkeztek rovatunknak.

Kezdjük sorban. Az ötödikesek közül Brindza Beatrix, Bence Izabella, Csernicsek Ervin, Csernicsek Edvin, Dékány Máté, a hatodikosok közül Hegedűs Tímea, Kovács Renáta, Szitás Tamás, a hetedikesek közül Diósi Linett, Kocsis Réka, Szitás Emma és Geller Eszter jelentkezett, míg a nyolcadikosok közül Kovács Karolina, Stenbek Szabolcs, Ristić Anita és Sajti Tamara. Mindannyian nagyon jól közelítettek a szöveghez. Legtöbben ún. élményközpontú elemzést írtak, vagyis azt írták le, milyen élményeket, érzéseket, gondolatokat idézett fel bennük a szöveg. Mindannyian azonosították, hogy a kő szekunder jelentése az apa lelkében húzódo bánatot jelöli. Amiért a sok jó elemzés közül Brindza Beatrixéből idézek, azért van, mert nagyszerű „képelemzést” végzett, vagyis feltárta a szöveg képi háttér-jelentését:

„Kétféle kő van. Az egyik valódi, a Margit-szigeten található. A másik kő pedig az apa szívét nyomja, amiatt, hogy felesége elhagyta őt egy másik férfi miatt. (...)»Szomorú gyermekek hajója.«Ez a metró, de lehetne bármilyen más közlekedési eszköz is, ami »anyakikötőből apakikötőbe« és fordítva szállítja a gyermekeket vasárnap esténként.”

S ez még nem minden. Bácskertesről is kaptam egy levelet Buják Edvintől (6.o.), akiknek viszont az egyik korábbi számunkban olvasható Békés Pál-novella, a Vattacukor tetszett nagyon. Figyeljétek meg, hogy milyen ügyesen elemzi a szöveget!

„Kicsit naplószerű. Nyelvezete bizalmas, szabad, tükrözi a mai kamaszok nyelvét is. Míg olvastam, nevettem is egy-egy résznél, mivel jópofának és hozzám közelinek éreztem. A kamaszokról, a szerelemről, az első randevúról szól. Nem tudtam, hogy ki az az Ivanhoe, Roger Moor és Gojko Mitić, de érdeklődtem a felnőttektől, s nyomban érthetővé vált minden.”

Könyvjutalmat kap: **Brindza Beatrix, Bence Izabella, Csernicsek Ervin, Csernicsek Edvin és Dékány Máté** Doroszlórol és **Buják Edvin** Bácskertesről.

Mai számunkban két új könyvből közlünk szövegeket. **Bordás Győző** könyve (**Az Úr órája**; dokumentumnovellák, tárcák), illetve **Harkai Vass Éva** verseskötete (**Miért szép C.-ben?**; Versek 2003–2007) nemrégiben látott napvilágot a Forum Könyvkiadó gondozásában. Mindketten voltak már a Gyöngyhalász idézett szerzői.

Jó olvasást! Jó munkát!

Bence Erika

rózsák nem sínylették meg a sok vegyszert. És a kaktuszkertnek sem ártott, holott a kaktuszok is ott voltak a rózsák tözsomszédságában, a ház árnyékos oldalában.

Persze, sajnáltam volna a kaktuszokat, mindekenélőtt a számomra legkülönösebbet, a kanálisparti fűzfák göcsörtjeit idéző sziklakaktuszt, amelynek a rózsával ellentétben megbocsátottam, hogy szúrós. Úgy voltam vele, hogy a kaktusznak nincs más rendeltetése ezen a földön, mint hogy szűrjön, a rózsák viszont a virágukért vannak. Akkor meg tessék virágozni, és ne szúrjanak! No meg kényesek és utálatosak voltak a rózsák, és mindig törődni kellett velük. Betetvesedtek például, és akkor azonnal permetezhettünk, aztán meg iparkodhattunk hajnalban levágni a bimbókat, mert meleg, nyári napokon már délelőttre úgy szétvetették virágukat, hogy csak összedrótozva lehetett őket csokorba kötni. Igaz, akadtak olyan vevők is, akik ilyen nagy, szétnyílt virágot vásároltak, de én tudtam, hogy nekik nincs jó ízlésük. Szóval én a rózsákkal csak úgy, messziről, tisztos távolságból barátkoztam. Valójában csak a színeit szerettem, mint ahogy sok festményt is csak a színei miatt kedvelek. És ez a párhuzam ma is egészen kézenfekvőnek tűnik. A rózsák ugyanis katonás rendben álltak: pirosak, rózsaszínűek, sárgák és fehérek. És e négy szín kapcsolatában, e négy vonal viszonyában egyfajta szervezőelv jutott érvényre. A kert minden pontjáról más és más látvány tárult elélem, de a látószögváltás mindig új és új szín- és térélményt nyújtott. A vásári kaleidoszkóphoz, ehhez az optikai játékszerhez tudnám hasonlítani rózsakertünk szimmetrikus képváltozatait. S itt, a rózsakertben éreztem meg azt a misztikus szimbolikát, amely, mondjuk, a kert és a kép között van.

Ennyi izgalmat kertünknek még csak az üvegház és a gémeskút mögötti része rejtegetett, amelyet azért hagyunk szabadon burjánzani, hogy a madaraknak és a bogaraknak rejtekhelyet biztosítsunk. Itt, ebben a kis oázisban, a nádas között még bibic is fészkel, s mert ide gyűjtöttük a zöldtrágyát (ma komposztrágyának nevezik), itt ismertük meg például a ganajtúró

bogarat, az ürüléklegyet, a zengőléglárvát... Én sokáig nem értettem, apám miért becsüli oly nagyra ezt a büdös trágyadombot. „Ne finnyáskodjatok, tekintsétek a természet ajándékának” – mondogatta. Akkor még nem tudtam, honnan is tudhattam volna, hogy ez a trágyadomb valami titkot rejt. Mert azt rejtett. Mondom, virágaink szebbek voltak, mint bárki máséi, nálunk a zöld zölddebb volt, a piros égőbb, a sárga rikitóbb. Mindennek titka kellett hogy legyen. És volt is. Apám ezt soha senkinek el nem árulta, ebbe a titokba bennünket sem avatott be. Hogy mi volt a titok? Apám az istálló- és komposztrágyába embertrágyát is kevert. Hátul a trágyadomb mellett gödröt ásott, előbb itt „pihentette”, gondolom, a mérgező urin elpárologtatása végett, aztán belekeverte a többibe. A rózsabokrok tavaszi nyitáskor minden töre dobott egy lapáttal. Ásás előtt az egész kertet beszórta, jutott így a szegfűnek, a gladiólusznak, a margarétának és természetesen a borostyánszőlőnek is.

Ezt a „receptet” állítólag még Pesten kapta, ahova fiatal cukorgyári főkertészként küldte a hajdani Schwartz igazgató. Apám ott tanulta ki a szőnyegültetés tudományát is. Azt hiszem, ez a kifejezés is ma már magyarázatra szorul. A szőnyegültetés olyan előre kirajzolt, mintás, felénk leginkább kör alakú dombógyás, amelybe színes és díszes levelű növényeket ültetnek. Nos, városunk egynéhány, a központban levő, valamint a cukorgyári parkban és az olajgyár előtti nagy kertjének szőnyegültetését másra nem is bízták volna, csak rá. Üvegházban nevelte a palántákat, faladában, és saját receptre készített földben. A kiültetés sorrendjét pedig gyerekként is fejből fújtam: dracaena, sedum, ageratum, sempervivum, begonia, alternathera. Simábban folyt ez belőlem, mint később a gimnáziumi latinórán a névszórógázás.

Micsoda szőnyegültetvények voltak ezek! Egy-egy ilyen ágy maga volt a megtestesült művészet. És csoda-e, hogy elképedtem, amikor egyszer arra jöttem rá, hogy ennek a művészetnek az alapját is gyakorlatilag az a trágya képezte. Azt természetesen tudtam, hogy az előre kirajzolt

felületen úgy kellett kijelölni a pontokat és vonalakat, hogy az néhány hónappal később, a virágzás idején pontosan a kívánt hatást váltsa ki. Az sem volt kérdéses, hogy közben vigyázni kellett a méretarányokra, a kapcsolatokra, a ritmusra, a szimmetriára, a színekre, a felületek tagolására és osztására, és ki tudja még, mire nem. De ugyan ki gondolt arra, hogy legfőképpen arra kell ügyelni, amire a látványt élvező rá se gondolna.

A szőnyegültetés sem más tehát – ezért is becsélem róla –, mint a kertgondozás tudománya. Kell hozzá az alapismereteken túl érzék, törődés, a rend szeretete. Legfőképpen a rend, ami nélkül nincs kert. Mert a kert megköveteli a rendet. Ezért van az, hogy a kertészek mind megfontolt, higgadt emberek. S csak az lehet kertész, aki kellő alázattal viseltetik a szakma iránt. A virágok ugyanis kényesek, konokak, egymást sokszor nehezen tűrő, sőt – Kosztolányi példájából tudjuk – néha összeférhetetlenek is, de a kertészek nem. Ők a virággal való törődés folyamán alkalmazkodókká válnak, de úgy, hogy közben maguk is alkalmazzák az élet, elsősorban a biológia törvényszerűségeit. Hogy a tér és a forma alakítása közben mennyire vannak tudatában a növény és termőhelye életszerű kapcsolatának, nem tudom, de hogy érzik a mit, a hová és a hogyan, az biztos. Pontosan úgy, mint a festők. Pedig a festők csak színekkel dolgoznak, trágyával soha.

Nem volna érdemes egyszer azon is elgondolkozni, miért éppen a kertészek és a festők a leghosszabb életűek?

Harkai Vass Éva

Elindul. Megérkezik

*amint átlép az országhatáron hogy egy fecskéként nyarat csináljon
mintha nem cserélődne a táj szokványos látvány: síkság és semmi báj
később a várost elhagyva fenyők törzsének párhuzamosai a sziget
karsztos partja annyira rút kopár hogy szinte szép*

*a világítótorony felett magasan húz el egy gép repülő
vagy sirály egyre megy: vakítón fehér a kép
a nap tije a tenger gömbjébe szúr szétáradat
kék vér: türkiz és azúr*

*hideg források festik zöldre a vizet elmúlt egy évtized
hogy arra járt de mintha tegnap örök anyagként tartja
magát a hegy s míg az időben előre s vissza megy
a hegyoldalon azóta is nő a fű lenyírják újra nő*

*kezdet és vég egymásra másolódik míg a város
mély lélegzetet vesz mozgolódik s míg a nap
délutánba fordul nem rezdül a fény árad és kivár
az ébren álmodás partjainál*

*a só tisztára mossa napjait s ha víz alá bukik
az üveges plazma pezseg és nagyít nagygyá
növeszti a cikkánó halakat kavicsos fővenyt
nyaldos kagylót lapít a parthoz rezzenő*

*fénynyalábot vetít a falra kiröpi a végtelenbe
mint hogyha senki sem úszna arra a szigeten
túl újabb sziget kagyló mit kivet
a mély*

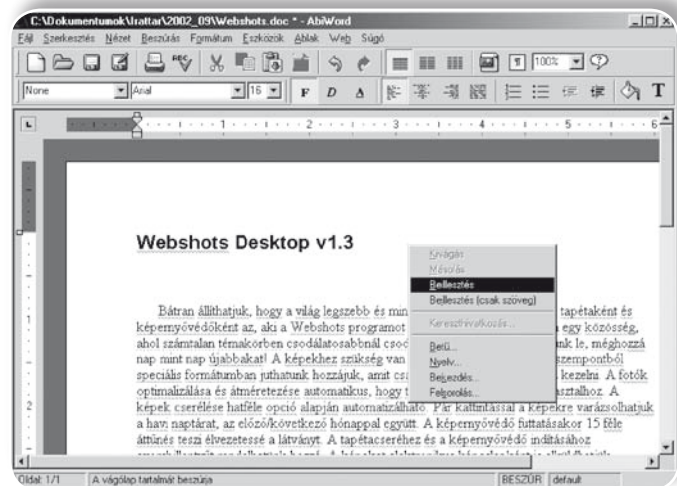

Ingyenes szövegszerkesztők

Mit csináljunk, ha nem szeretnénk „bűnbe esni” és illegális programokkal telerakni számítógépünket? Tegyük fel, hogy a Windows, amit a géppel együtt vettünk legális, azaz OEM változat, amit persze a gépvásárlási számlában egyértelműen föl van tüntetve. Az internetezéshez szükséges eszközöket (Internet Explorer böngésző, Outlook Express levelezőprogram) maga a Windows tartalmazza és ezek már nagyon jók, nem kell más programon törni a fejünket. A PDF-olvasó szoftvert ingyen letölthetjük az Adobe webhelyéről http://www.adobe.com/downloads/?ogn=EN_US-gn_dl, itt a jobb oldalon láttok két jelet: Get Adobe Reader és Get Adobe Flash Player, egyenként mindkettőt letöltitek és installáljátok, ezek (vagy más megfelelő program) nélkül sok internet-oldal nem nyílik meg rendesen.

Jó, ezzel megvolnánk. A fényképek kezelésére és a szövegírásra is tartalmaz valamiféle primitív megoldást a Windows: a Paint illetve a WordPad alkalmazásokat. Mivel mindkettő igen korlátozott tudású, bármilyen komolyabb tevékenységre teljesen alkalmatlan, mindkettő mellé installálunk valami használható is. Ezúttal egy íróprogramot, illetve egy teljes irodai alkalmazást mutatunk be. Az AbiWord valójában egy fizetős alkalmazás régebbi, ingyen használható verziója, így nem kell csodálkozni azon, ha a WordPad-nál ugyan jóval „okosabb”, de a másik itt bemutatott alkalmazásnál, az OpenOffice 2.4-es Writer-énél (íróprogramjánál) sokszorta „butább”. Viszont kicsi, nem sok helyet foglal el. Ami nem jó benne: noha a menük magyarul vannak benne (ha installáljuk a magyar írást), a helyesírás-ellenőrzője csak angolul tud, ami számunkra bizony nagy mínusz... Lássuk hát a medvé(ke)!

AbiWord 2.6.0

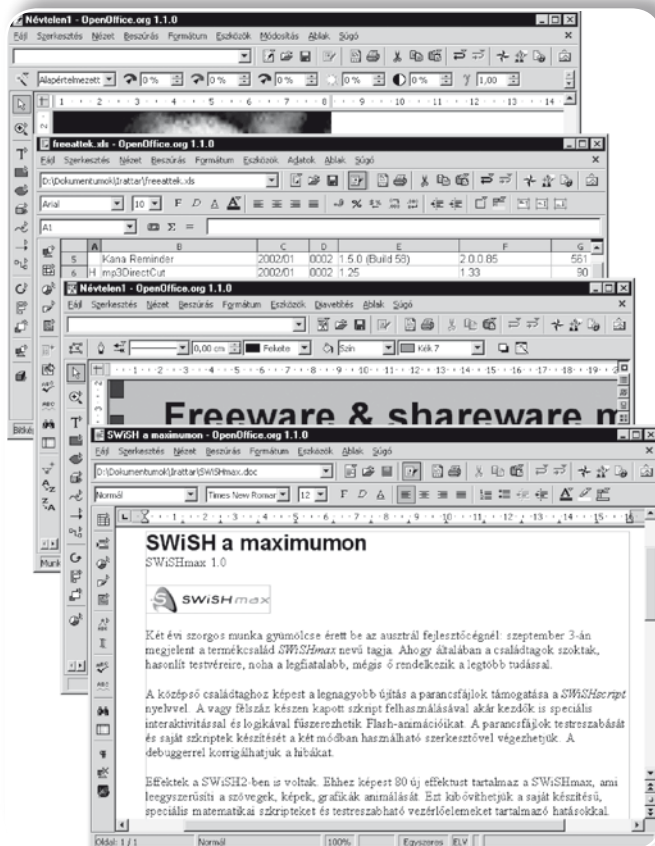
A nyílt forráskódú szövegszerkesztővel például remekül lehet olyan leveleket készíteni, melyekbe képeket kívánunk beszúrni, de beszúrhatunk töréspontot, oldalszámot, keltezését, mezőt, szimbólumot is. A műveleteket több színtig vissza is lehet vonni, meg is lehet ismételni. A formázás beállításához vízszintes és függőleges vonalzó is rendelkezésünkre áll. Beállíthatjuk a betűtípust, igényeinknek megfelelően állíthatjuk be a bekezdéseket. Jelenleg három hasábra oszthatunk fel egy oldalt. Helyesírás-ellenőrzője sajnos csak az amerikai angolt támogatja. Lencséje kétszeresére tud nagyítani és negyedére kicsinyíteni. Meg tudja nyitni a Microsoft Word 6.0-val készült dokumentumainkat is, elkészült iratainkat pedig hét formátumban menthetjük el, az ismertebbek az .RTF, .TXT, .HTML. Aki nem vágyik megafaló szövegszerkesztőre, annak az AbiWord remek választás. Legfőképpen pedig annak, aki – egyik szomszédomhoz hasonlóan – főleg angol nyelven ír... :-)

Innen tölthető le:

<http://www.abisource.com/downloads/abiword/2.6.2/Windows/>
A magyarítás pedig innen (Honosító műhely):

http://www.honositomuhely.hu/index.php?option=com_remository&Itemid=1&func=fileinfo&filecatid=18&parent=folder

OpenOffice.org 2.4.0

Az OpenOffice.org egy több környezetben futtatható irodai csomag. Kezelőfelülete és funkciói a hasonló kereskedelmi termékeket idézik. A magyar helyesírás-ellenőrzőt tartalmazó Writer szövegszerkesztő segítségével dokumentumokat, jelentéseket, hírleveleket és broszúrákat, weboldalakat készíthetünk. Egyetlen kattintással PDF formátumba exportálhatjuk az iratokat, így a továbbiakban nincs szükség PDF-konvertáló alkalmazásra. A dokumentumokat kézi számítógépek által támogatott formátumba is exportálhatjuk, mint a DocBook vagy az AportisDoc. A Calc táblázatkezelő matematikai műveleteket hajt végre a bevitt adatokkal, elemzéseket végez, és két- vagy háromdimenziós grafikonon ábrázolja a számokat. Az Impress funkciói multimédiás prezentációk elkészítésében hasznosak. A Draw-t diagramok vagy effektusokkal tűzdelt 3D illusztrációk készítéséhez használhatjuk. A bemutatottak és a rajzokat Macromedia Flash (.swf) formátumban is menthetjük. A Database User Tools dBASE, ODBC vagy JDBC adatbázisok létrehozásához szükséges eszközöket tartalmaz. A csomagban lévő ActiveX vezérlőelem által létrehozott dokumentumokat megtekinthetjük a webböngészőnkben. A makrórögzítő segítségével automatizálhatjuk az ismétlődő feladatokat. Gyakorlatilag tökéletesen helyettesítheti a (jó drága) Microsoft Office csomagot, meghozza teljesen ingyenesen. És van benne néhány olyan dolog, amit a MS Office nem is tud (miközben természetesen kezeli az összes időszzerű MS Office formátumot)... Csak ajánlani tudjuk!

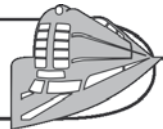
Innen tölthető le (124 MB):

<http://hu.openoffice.org/about-downloads.html>

Antilopoka Kalahári sivatagban

UTAZZ VELÜNK!

Namíbia

A vörös homok csodái

Szörföztek már homokon egy végláthatatlan vörös sivatagban, miközben a lemenő nap sugarai bearanyozzák a látóhatárt? Namíbiában ezt is megtehetitek, a száfarizáson és delfinnézetésen kívül. A kispénzüket sáttortábor, a kényelemszeretőket tengerparti és sivatagi hotelek várják.

Kedvenc fantasztikus filmekben az amerikai űrkutatók egy Mars-felfedező miniautót küldenek a vörös bolygóra. Óránként borulnak egymás nyakába, úgy örülnek az eredményeknek, hiszen az apró szerkezet bevizsgálja a köveket, mintát vesz a homokból, felvételeket készít a dűnékről. Aztán egyszer csak nekimegy egy sziklának, majd megáll. A földi bázison mindenki éljenez, örülnek, hogy milyen sikeres volt az expedíció, mennyire sokat megtudtak a homokról, a kövekről.

A filmvászon ugyanakkor annyit látunk, hogy a jármű fölött ott húzódik az apró kis szikla, majd a kamera megmutatja, hogy a szikla mögött elterül egy hatalmas város, felhőkarcolókkal, repülő csészealjakkal, függővasúttal, nyüzsgő élettel. Én is valahogy így jártam, amikor először voltam Namíbiában.

Kiszálltam a terepjáróból, és álldogáltam egy nagy homokdűne mellett, a vörös sivatagban. Szerencsére azonban gondoltam egyet, és felbaktattam a 300 méter magas homokdomb tetejére. És akkor megláttam a csodát. A végtelen sivatag mögött hatalmas savanna húzódott, egyre dúsabb növényzettel, zebrákkal, antilopokkal, zsiráfokkal, bivalycsordákkal. El lehetett látni egészen a csipkézett hegygerincekig. Ez a rövid pillanat maga volt a megvalósult álom.

Az utcák és a városok elnevezése igencsak meglepi a magyar turistát Namíbiában. Sétálhatunk a Hofmayer Strassén, megnézhetjük a neogótikus Christuskirchét, vagy felkereshetjük a bajor Lüderitz városát a sivatag szélén. Az óriási vadvilággal rendelkező afrikai ország korábban német gyarmat volta mai napig úgy néz ki, mint

Namíbia helye a Földkerekségen

Turistáknak pózoló őslakosok

egy német városka. Van itt kávéház, lutheránus templom, akár Brandenburgban is járhatnánk, egyedül a főkazernvám tőri meg az illúziót, de a part mentén még pingvineket és akár flamingókat is láthatunk. Korábban itt volt a gyémántbányászat egyik központja, nem messze innen a mai napig kitermelik a drágaköveket. A Gyémánthegeyen található a mesés ólomüveg ablakairól híres Felsenkirche.

Namíbia manapság a vadászok paradicsoma, orrszarvút, elefántot, oroszlánt, bivalyt és gepárdot egyaránt lőhetnek a vendégek. 1 millió 300 ezer forintért lehet elefántot elejteni, az oroszlán és a leopárd kilövése olcsóbb. Gepárdra már 400 ezer forintért lehet vadászni. Ehhez természetesen hozzájön a trófea kikészítése. Ha valaki sajnálja az állatokat, és inkább csak fotózni szeretné őket, akkor valamelyik itatóhely környékén érdemes leskelődni. Az Etosha Nemzeti Park a világ egyik legjobb vadfigyelőhelye. A zsiráfól a varacsos disznón át mindent láthatunk itt, az antilopok közül a kudu és a nyala a legszebb.

A Kalahári-sivatag lakói a busmanok, akik a legrejtettebb területeken is megtalálják a vízforrást, és a mai napig őrzik hagyományait. A nama népcsoport egy tükés dinnyefélét fo-

gyaszt, a narát, amelynek betakarítása népünnepély, hiszen ennek köszönhetik, hogy meg tudnak élni a sivatagban. A hereró törzs emberei ugyanakkor a németekkel vívott csatákra és az ott megölt vezéreikre emlékeznek ünnepeiken. A Namíbiai-sivatag egyik legérdekesebb növénye a welwitschia mirabilis. Akár kétezer évig is élhet ez a furcsa növény, és ez alatt az idő alatt mindössze két darab levelet hoz. Igen kevés vízzel is beéri, de százévenként azért kell neki egy kis csapadék.

A sivatag melletti szurdokokban régi település nyomait lehet látni. Kétszáz éve még a telepéseknek hat ostort kellett összekötözni, hogy vizet tudjanak meríteni a szurdok alján lévő tócsából. A sivatag mellett azért tavakból sincs hiány Namíbiában. Az Otjikoto-tó a bűvárok paradicsoma. 1915-ben ugyanis a német hadsereg egyik alakulata a teljes hadi felszerelést a tóba süllyesztette. Ezek egy részét felszínre hozták, a veszélyes anyagokat hatástalanították, a többit pedig a közeli múzeumban kiállították. A víz alatt azonban még így is maradt annyi haditechnikai felszerelés, hogy a bűvárok felfrissíthetik történelmi tudásukat a mélyben úszkálva.

K. R. R.

Szieszta a sivatag szélén

Tudtad, hogy Namíbiában:

- 5450 kilométernyi aszfaltozott útszakasz és 37 000 kilométernyi kavicsos, murvás útszakasz van?
- A legfontosabb kikötők Walvis Bay és Lüderitz?
- 2382 kilométer hosszú a vasúthálózat?
- Namíbia népsűrűsége az egyik legkisebb a világon? A hatalmas országban ugyanis 1,8 millió ember él, ez kevesebb, mint 2 embert jelent négyzetkilométerenként.
- 100 lakosra 6,2 vezetékes telefon jut?

Miről árulkodik az arcunk? (2.)

Az **orr** is árulkodik: akinek nagyon gömbölyű az orrhegye, az maga is nagyon finom, kedves személyiség, és jól viszonyul mindahhoz, ami az embernek kedves: a zenéhez, az íráshoz, a dekorációhoz, a divathoz, a lakberendezéshez, ezeken a területeken igen kreatív is. Ezzel szemben a hosszú, hegyes orrú ember dilettáns műszaki és pénzügyekben, analízáló típus, a szó szoros értelmében mindenbe beleüti az orrát, de új felfedezésekre soha nem jut. Ő az a figura, aki a pénzt mindig csak keresni fogja és soha

nem csinálni. Érdekes tulajdonságokról árulkodik az orrtól lefelé haladó ránc is: minél mélyebbre húzódik a százug mellett, az illető annál jobban képes elmélyülni a kutatásban, ezzel fokozni kreativitását és másokat is magával tud ragadni.

A felfelé ívelő **szájj**vonala gazdája igazi improvizátor típus, nemcsak a zenében, hanem a festészetben, a divatban is. Az érzelmekre a felső szájjvonala utal: a cakkos, hegyes kifinomultságot, míg a gömbölyű érzékiséget jelez. Mindkettő utalhat azonban kreativitásra is.

D-v

Görkorizni jó!

Tavasszal és nyáron az egyik legegyszerűbb és legszórakoztatóbb dolog a görkorizás. Szinte bárhol csinálhatod, ahol sétálni vagy biciklizni is lehet. Ha óvatos és gyakorlott görkoris vagy, a járdán is szalagmozgatsz, így te mindenképpen nagyobb biztonságban vagy, mintha az úttesten bringáznál. (A gyalogosok persze nem...) Görkorizni egyedül is jó, de úgy is, ha többen vagytok. Ráadásul egy jó görkorcsolya nem is nagyon drága, és bármilyen kényelmes ruhában korizhatsz – de a térded és a fejed védelméről ne feledd meg!

Három tornagyakorlat

Derékformáló

Ülj az ágy szélére és vedd el mindkét kezébe egy könyvet. Nyújtsd ki a karod vállmagasságig, majd forgasd a felsőt tested jobbra-balra, úgy, hogy a karod is mozog vele együtt. Arcod és a térded mindig előre nézzen. Oldalanként 8-szor.

nél, egyik lábadat kb. négy centiméternyire (ne magasabbra) emeld meg a földről. Tartsd egy rövid ideig, tedd le, keresd meg az egyensúlyt, majd cseréld meg a lábadt. Minden oldalra ötször.

Lábizom

Állj egy támlás szék háta mögé, kapaszkodj meg a támlában. A bal támaszkodó lábadat enyhén hajlítsd be. A jobb lábadat úgy nyújtsd ki hátra, hogy csak a spicced érjen a talajhoz. Most hajlítsd be a lábadt, míg érezhetően nem feszül a combod. Guggolj le. Lábcseré. Oldalanként 12-szer.

Egyensúlyozás

Ez a gyakorlat újra formába hozza a HLF (has, láb, fenék) területet. Szőnyegedre ehhez változtasd át egy igazi fitneszgéppé: tekerd össze, a fej, a hát és a fenék legyen a szőnyegen, húzd fel a lábadat, lábfejed lazán a földön. Karjaidat keresztezd a melled-

Bűvös mosoly

A mosolygás vonzóvá tesz: ezt állapították meg a pszichológusok. Az arckutatásra szakosodott tudóscsoport arra a kérdésre kereste a választ, hogy a különböző arckifejezések hogyan hatnak az emberi érzékelésre. Több száz, a kísérletre jelentkező egyetemi hallgatónak számítógép által generált arcokat mutattak, amelyek mosolyogtak vagy éppen utálozást fejeztek ki. A résztvevőknek ezeket kellett osztályozniuk

kedvesség szempontjából. A mosoly jelentős szerepet játszott. Sokszor az egyébként csúnya ábrázásokat is magasabbra értékelték a résztvevők, mint azokat, amelyek jobban megfeleltek a szépségideálnak, azonban arckifejezésük ellenséges volt. A tudósok szerint ez a mosoly evolúciós funkciójára vezethető vissza: a mosoly az érdeklődést fejezte ki, így segítette a párválasztás folyamatában.

A kisújszállási Arany-napokon

Iskolánkat az idén is lelkes kis csapat képviselte a kisújszállási testvériskola négynapos rendezvény-sorozatán. A programelőzetes alapján a tanulók és tanáraink alaposan felkészültek. Az érkezés pillanatai is izgalmasak voltak. Mindenki azért szurkolt, hogy a már ismerős család vagy egy új ismeretség lehetősége várja.

– Évek óta tartja a kapcsolatot a két iskola. Ebben az évben is meghívtak bennünket. A vendéglátók már türelmetlenül várták érkezésünket az iskola udvarában. Nemcsak szállást, de izgalmas versenyeket, szórakozást is biztosítottak számunkra – mondta Csernók Nikolett és Gulyás Gréta.

– Mikor odaértünk egymás hegyén-hátán igyekeztünk minél előbb kijutni a buszból és megtalálni a vendéglátóinkat. Az idén rajtam kívül egy erdélyi lány, Brigitta is a vendéglátóimnál lakott. Így az első nap ismerkedéssel telt. Gyorsan kiderült, hogy Brigi jópofa lány, és ugyanúgy szereti a macskákat, mint én – mesélte Komáromi Dóra.

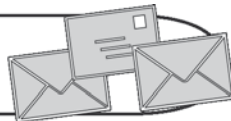
– Azt vártam, hogy a megszokott ismerős családhoz kerülök, ezért kicsit csalódtam, mert ismeretlen volt a vendéglátóim. Aztán kiderült, hogy Rozika szülei és két testvére nagyon kedves emberek. Sokat kérdezték anyuról, apuról, és arról hogyan él a mi családuknak. Első este elmentünk pizzázni, de a házirend szerint már nyolckor ágyban voltunk – mondta Zóni Helga.

A vasárnapot minden pacséri a vendéglátó családdal töltötte. Sokan kirándultak Szolnokra, míg mások családi körülmények között élvezték a pihenés óráit. Hétfőn az iskolában gyülekeztünk. Először megkoszorúztuk Arany János szobrát. Az alsósok ezen a délelőttön mérték össze tudásukat az előre meghatározott kategóriákban. A felsős tanulók ez idő alatt a Művelődési Házban megnézték a Padlás című színdarabot a Pécsi Sándor Guruló Színház előadásában. Ezután kezdődtek az írásbeli versenyek, egyéni és csapatversenyek egyaránt. Az egyik legemlékezetesebb az Arany János életéről szóló volt. A legérdekesebb a keddi Ki mit tud? volt a tanulók számára, hiszen kötetlenül, jókedvűen versenyezhetek. Ezenkívül volt még szavaló-, rajz- és német nyelvi verseny, valamint más pályázat. Az említetteken kívül számtalan más programon is részt vettünk, néha a tanárokkal együtt, néha külön-külön. A tanárok Szolnokon megtekintették az Oliver című musicalt, az érkezés estéjén pedig a VIII. Nagykunsági Hagyományörző Bálon vendégeskedtek. Két alkalommal együtt ebédelt az Arany-napok apraja-nagyja, a Kisúji étteremben, de a gyerekek diszkóba, táncstre és aikidobemutatóra is ellátogattak. Az elválás pillanata nem volt könnyű senki számára sem. A felnőttek fáradtan bár, de szellemileg, szakmailag felfrissülve búcsúztak kollégáiktól. A gyerekek pedig szinte kivétel nélkül könnyhullatva váltak el régi vagy éppen új barátaiktól. Kívánjuk, hogy jövőre egy másik csapat pacséri tapasztalja meg az Arany-napok élményeit. Kedvcsinálóként íme az idei díjazottak és jutalmazottak névsora.

Rajz: Hevesi Dominika, Kosaras Krisztián. Hegedűjáték: Ortó Boglárka, Zöldi Annamária, Nagy Bella. Szavalás: Tóth Balázs. Az Arany János vetélkedőn résztvevő csapat tagjai: Csernók Nikolett, Klebecskó Zsuzsanna, Szabolcsi Szandra, Kosaras Szimóna, Komáromi Dóra, Gulyás Gréta. Német nyelv: Klebecskó Zsuzsi. Ki mit tud? és Mi újság? pályázat: Komáromi Dóra. Rajzpályázat: Kosaras Szimóna, Gulyás Gréta, Daku Hilda, Kosaras Elizabett, Zsmaher Zágorka.

Zóni Helga 6. osztály, Komáromi Dóra, Csernók Nikolett, Gulyás Gréta 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

MIZUJS?

A szabadkai J. J. Zmaj Iskola alsós tanulói – akik környezetnyelvként tanulják a magyar nyelvet – műsort készítettek. Mintegy 160-an tanulják választott tantárgyként a magyar nyelvet és a műsorban közülük 84 tanuló szerepelt. Szavallattal, gyermekjátékokkal, dallal és a Piroska és a farkas című mese színpadra állításával szórakoztatták a lelkes közönséget, a szülőket.

– **Ugrai Krisztina tanítónő**

Zentagunaras hírek

A topolyai Nikola Tesla iskolában szervezték meg a kis informatikusok és a műszaki tudományok kedvelőinek versenyét. Az Október 18. iskolából a következők vettek részt: Fekecs Boglárka, Dzsunya Andrej, Makai Ákos, Hatala Krisztián, Kollár Tamás és Dudás Dominika. Tamás első, Krisztián és Dominika pedig második helyezést ért el.

A községi anyanyelvi versenyen Dudás Dominika (5. osztály) az első helyen végzett, Dudás László (8. osztály) pedig harmadik helyezést ért el.

A községi történelemversenyen az iskolát Hatala Krisztián és Dudás Dominika képviselte. – **Dudás Dominika**

Az iskola néhány tanulója megtekintette a topolyai Kodály Zoltán Művelődési Egyesületben azt a műsort, amelyet az 1848-as forradalom és szabadságharc emlékére rendeztek.

A Bácsfeketehegyén megtartott Anyám fekete rózsá elnevezésű vers- és

prózamondó versenyen a zentagunarasiakat Horvát Ákos hatodikos tanuló képviselte. – **Kiss Klaudia**

A március 15-én megtartott községi matematikaversenyen Farkas Valentina hatodik lett.

Március 29-én a topolyai Csáki Lajos iskola adott otthont a néptáncosok, énekesek és zenekarok községi szemléjének. A zentagunaras citerazenekar tagjai, Dudás Bianka, Csabai Dorottya, Kollár Tamás és Homolya Dániel, valamint a néptáncosok tagjai, Dudás Dominika, Homolya Evelin, Triznya Dóra, Csabai Dorottya, Horvát Anett, Januskó Andrea, Kis Tüskei Vivienn, Szántó Enikő, Dudás Bianka Réka és Ali Nikolett is részt vettek ezen a szemlén. – **Homolya Evelin**

A magyarkanizsai Udvari Kamarszínház vendégszerepelt március 16-án a zentagunaras színházteremben. – **Zabos Anita**

I. Vajdasági Motoros Téli Találkozó

Csantavér apraja-nagyja ott volt március 15-én a télüző partin. Ez volt a faluban a legelső szervezett motoros felvonulás. A rendezvénynek a Faith diszkóbár adott otthont, szervezői pedig Kovács Dénes, Kis Csepegi Kornél és Bakos Tibor voltak. Persze támogatók is akadtak bőven. Mivel kedvező volt az időjárás, több mint 200 motoros jelent meg a rendezvényen. A csantavériek mellé érkeztek Zentáról, sőt a határon túlról, Szegedről és Kiskunhalasról is. A találkozó hivatalosan 12 órakor kezdődött. A felvonuláson a testvérem és én is részt vettünk. Először Tornycs felé indultunk, majd a végső állomás, a csantavéri benzinkút következett. Utána pedig visszabogtunk a kiindulási ponthoz. Ott érdekes ügyességi feladatokban mérhették össze tudásukat a versenyzők, és sztárvendégként Utasi Árpai is szerepelt. A nyertes házimozi-rendszert és digitális fényképezőgépet vihett haza. Este a motorral érkezőknek vacsorával kedveskedtek, utána reggelig folytatódott a buli. A hangulatot a Balkan Expressz biztosította. Még másnap is lehetett látni egy-két motorost a Faith előtt. Csodálatos volt ez a nap, szerintem mindenkinek nagyon tetszett, és bizonyára sikerült vele elűznünk a telet is.

**Kovács Kitti, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Tudod-e, hogy hány karja van a polipnak?

1. Melyik a legnagyobb európai édesvízi hal?

- A) A harcsa.
- B) A csuka.
- C) A macskacápa.
- D) A ponty.

2. Hány karja van egy polipnak?

- A) Leginkább hat.
- B) Leggyakrabban nyolc.
- C) Tíz vagy tizenkettő.
- D) Mindig több, mint tizenöt.

3. A virágok mely csoportjába tartozik a tiszavirág?

- A) Orchideaféle.
- B) Nyitvatermő.
- C) Zárvatermő.
- D) Semelyikbe, ugyanis rovar.

4. Mennyi ideig terhes egy elefánt?

- A) Hat hónapig.
- B) Kilenc hónapig.
- C) Egy évig.
- D) Több mint húsz hónapig.

5. Melyik a legmérgeesebb gombafajta?

- A) A gyilkos galóca.
- B) A szarvasgomba.
- C) Az őzlábgomba.
- D) A pöfeteg.

6. Melyik a legnagyobb térségünkben élő bogár?

- A) A cserebogár.
- B) A szarvasbogár.
- C) A csótány.
- D) A poloska.

7. Milyen állatfajhoz tartozik a pingvin?

- A) Az emlősökhöz.
- B) A madarakhoz.
- C) Az erszéyesekhez.
- D) A hüllőkhöz.

8. Mekkora nő a legnagyobb sáskafajta?

- A) Negyven centiméteresre.
- B) Harminc centiméteresre.
- C) Tizenhét centiméteresre.
- D) Nyolc centiméteresre.

9. Állat vagy növény a szivacs?

- A) Állat.
- B) Növény.
- C) Egyik sem.
- C) Mindkettő.

10. Honnan származik a paprika?

- A) Afrikából.
- B) Ázsiából.
- C) Amerikából.
- D) Horgos környékéről.

11. Melyik növény a világ legmagasabbja?

- A) Az erdei fenyő.
- B) A jegenye.
- C) Az eukaliptuszfa.
- D) A kókuszpálma.

12. Milyen súlyú lehet egy bálna?

- A) 25–30 kilogramm.
- B) 100–150 kilogramm.
- C) 10 ezer kilogramm.
- D) Elérheti a 100 ezer kilogrammot is.

És hogy melyik a világ legmagasabb növénye? Hogy hány szárnya van a lepkének? Ha úgy érzed, járatos vagy az állat- és növényvilág rejtelseiben, tedd próbára a tudásod! Közben talán meg is tanulhatsz valami újat a állat- és növényvilágból!

13. Hogyan szaporodnak a krokodilok?

- A) Elevenszülők.
- B) Tojásokat raknak.
- C) Petéket raknak.
- D) Sehogy.

14. Melyik a legkisebb emlősállat?

- A) Az oposszum.
- B) A cickány.
- C) Az egér.
- D) A hóbagoly.

A helyes válaszok:
1. A, 2. B, 3. D, 4. D, 5. A, 6. B, 7. B, 8. C, 9. A, 10. C, 11. C, 12. D, 13. B, 14. B

„Drága Bori Mária!

Egy lassan tizenegyedik életévét betöltő lány vagyok. Kissé fiús, ezért a fiúk csak haverként néznek rám. De én többet szeretnék a barátságánál! Velem egykorú lányok túl vannak már az ötödik, hatodik fiún. Nekem viszont egy komolyabb kapcsolatom sem volt. Rendben van ez? Nem szeretnék sokat változni, mert a barátaimat sem akarom elveszíteni. Mit tehetek? Kérem, kedves Mária, segítsen!

HAYER vagy BARÁTNŐ?”

Válasz:

Kedves Haver vagy Barátnő!

Mi tehetsz? – kérdezted. Semmi különöset. Maradj az, ami vagy, mert nem késtél le semmiről sem, hisz még nem jött el a te idő! Bizonyára hallottál, olvastál már arról, hogy mindenkinek egyéni fejlődési, érési tempója van, és a személyiségünknek különböző, úgymond, részei vannak: a testünk (igen fontos rész!), az értelmi képességeink, az érzelmeink, az akaratunk, a szexuális énlünk, a társas (szociális) részünk stb. A lányok sok mindenben előbbre vannak a velük egykorú fiúknál, de a lányok és fiúk – egymás között – is különböznek egymástól, minden egyes részüket illetően. Mondhatjuk, hogy különböző típusú emberek vagyunk. Te a fiúsak közé tartozol, most serdülőkorban. Vannak lányok, akik már 11 éves korukban nőiesek. Hogy miért lettél ilyen, azt hosszabban kellene vizsgálnunk. Hogy mit és mennyit változtatnál magadon, azt csak te mondhatod meg, mert rólad van szó. Gondolkodj el azon, hogy mennyire fogadható el számodra, hogy (ha rövid, fiús a hajviseleted), kezdetnek esetleg egy kicsit hosszabbra hagynád, lányosabbá alakítanád a frizurádat. Vagy beiktatnál a fiús ruhatáradba egy-két lányosabb pólót, blúzt, a farmer mellett legyen még egy-két, más anyagból készült, lányos nadrágod is. Nem kell rögtön miniszoknyába és magas sarkú cipőbe ugranod. Remélem azért, hogy a közeli barátok között akad legalább egy lány is, akihez az eddigieknél többször is csatlakozhatnál. Biztos, hogy a „haverokat” emiatt nem fogod elveszíteni. És arra gondold, hogy nem sokára, amikor középiskolába kerülsz, sokkal több emberrel hoz össze a sors. Biztosan lesz közöttük olyan fiú is, aki megdobogtatja majd a szívedet, sőt olyan is, aki a fiús alkatú lányokra bukik. Legyél türelmes önmagaddal és a másik nemi is!

„Kedves Bori Mária!

Egyszer már kértem a segítségét és meg is kaptam. Kérem, segítsen a mostani problémámban is! A gondom az, hogy nem tudok választani két fiú között. Az egyik szőke, a másik meg barna. A szőke idősebb nálam, 6. osztályos, a barna egyidős velem, 12 éves. Egyiket sem tudom kiverni a fejemből! Mit tegyek? Két válasszak?

Csillagocska”

Válasz:

Kedves Csillagocska!

Ne siess! Nyugodtan tetszhet neked mind a két fiú továbbra is. Miért kelle ne 12 éves korban elkötelezned magad az egyik vagy másik, vagy éppen a harmadik hajszín mellett. Inkább azt nézzed, hogy te kinek tetszel közülük, ott nagyobb az esélyed is. Abban is biztos vagyok, hogy nagyon gyorsan arra ébredsz majd, hogy már egy fekete vagy egy aranyos szeplős, vörös hajú srác az, aki az álmaidat kitölti.

„Kedves Bori Mária!

Egy nagy problémára keresem a megoldást. A gondom a szüleimmel kapcsolatos. Apu és anyu is mindig haragszik rám, ha valami számomra fontos dologról beszélek velük, különösen a fiús témák miatt haragszik. Kérem, adjon tanácsot, hogy mit tegyek, hogy jók legyenek hozzám, és hogy mindentről lehessen velük beszélni. Még a fiúkról is, sőt arról is, hogy járhattak valakivel.

Maxima”

Válasz:

Kedves Maxima!

Igazán rosszul érezheted magad amiatt, hogy a szüleid nem érdeklődnek a problémáid iránt. Ez olyan érzés, mintha nem szeretnének téged. A szüleid azonban azért nem szeretnek veled a fiúkról és a szerelemről beszélgetni, mert féltenek, és mert úgy látják, hogy te ehhez még túl „kicsi” vagy, hisz te vagy az ő „kicsi lányuk”. Meg kell várnod, hogy ők is „felnőjenek”, ők is „serdülőszülők” legyenek. De továbbra is legyél velük őszinte. Próbáld meg legalább az egyikükkel megbeszélni ezeket a dolgokat. Általában az anyukák alkalmasabbak erre. Azt hiszem, te is megérted, hogy egy szülő sem szeretné, ha a féltett gyermeke idő előtt komoly viszonyt kezdene valakivel. Mindenki a legjobbat szeretné a gyermeke számára. Lehet, hogy túl sok „rossz” példa volt előttük, hogy a korán kezdett fiúzás nem jól végződött. Ne siess el a dolgokat! Egy ideig még a barátkozás útján ismerkedj a fiúkkal. Akkor kezdj majd járni valakivel, amikor igazából szerelmes leszel és megérsz erre is. Csak azért, mert úgy

gondolod, hogy járni kell valakivel, érzelmek nélkül, hisz a többi barátnőd már kapcsolatban van, vagy ne adj’ isten! a szüleidet bosszantsd, szerintem nagyon rossz indíték. Legyél türelmes önmagaddal és a szüleiddel is!

„Kedves Bori Mária!

Én egy több mint 14 éves lány vagyok. A problémámat önbizalomhiánynak nevezném, mert általában, ha sok ember között vagyok, diszkóban vagy valamilyen zsúron, nagyon rosszul érzem magam, mintha én nem tartoznék oda.

Volt, hogy a barátaim rábeszélésére, ezt a problémámat alkohollal próbáltam leküzdeni. Mivel ezek után nagyon rosszul voltam, rájöttem, hogy számomra nem ez a megoldás. Kérem, segítsen, mit tegyek, hogy jobban érezzem magamat a saját bőrömben.

Mici”

Válasz:

Kedves Mici!

Először is nagyon örülök, hogy beláttad, alkohollal nem tudjuk megoldani a gondjainkat. Azt is be kell látnod, hogy a felnőtt életre még nem készültél fel igazán, hogy a vágyad – hogy ne maradjál le a társaidtól – felkészületlenül ért. Ebből is látszik, hogy mindennek megvan a maga ideje.

Különben a serdülőknél igen gyakori az önbizalomhiány, hisz még keresitek önmagatokat, nem szoktátok meg a változásokat, amelyek megtörténtek veletek. Sajnos az önbizalomhiány gyógyítására nincsen univerzális gyógyír. Először is gondold át, mi az, amiben te jobb vagy a többiekénél. Pl. ha jól rajzolsz, légy tagja a képzőművészeti szakkörnek. Ha jól mennek a nyelvek, iratkozz be nyelvtanfolyamra. Ha szereted a mozgást, járj klasszikus táncra, esetleg jazz-balletre, aerobikra. Bármi más, amiben sikerélményed lesz, segíti az önbizalom növelését. Közben persze emberekkel találkozol, beszélgetsz, barátkozol velük, és fokozatosan megszabadulsz a félelemtől, szorongástól. Az is fontos, hogy olyan társakkal legyél, akikkel jól érzed magad. Akkor mindegy lesz, hogy hol tartózkodtok éppen. Az a nem jó, ha olyanokkal akarsz barátkozni, akik népszerűek, és azt gondolod, hogy emelik az értékedet. Fontos, hogy bizalommal fordulj olyan felnőttekhez is, akik ott vannak a közeledben, akik rögtön tanácsot és vigaszt adhatnak, ha szükséged van rá. Ezek lehetnek a szüleid, nagynénik, nagybácsik, nagyszülők, az osztályfőnök, az iskola pszichológusa, pedagógusa is.

Mátyást királlyá választják

**Benczédi Székely István
és Thuróczi János
krónikája nyomán**

Amikor László király meghalt, erősen megijedtek azok az urak, akik Hunyadi László halálát okozták. Hogyne ijedtek volna meg, amikor Szilágyi Mihály nagy sereggel közeledett Buda felé. Pedig Szilágyi Mihályt nem a bosszúállás szándéka vezette, ő ennél többre vágyott: a trónt akarta megszerezni unokaöccsének Hunyadi Mátyásnak. Amikor Szilágyi Mihály a fegyveres sokasággal Pest városába érkezett, az isteni akarat csodálatos jeleket mutatott. Az első éjszakán, abban a hideg télben minden csillag fényesen ragyogott az égen a Duna vize pedig olyan erősen befagyott, hogy a jég hátán úgy járhattak, mint a sík mezőn. Reszkettek is az urak a budai várban, mert Pest felől minden baj nélkül fel lehetett vonulni a várba. Ha most Szilágyi Mihály bosszút forral, vége az életüknek... De Szilágyi Mihály megüzente az uraknak, hogy nem áll bosszút Hunyadi László haláláért. Ekkor az

urak felbátorodtak, levonultak Pest városába, hogy a király megválasztásáról tárgyaljanak. Ott sokat tárgyalni nem kellett, mert a köznemesség sokasága, negyvenezer ember állott a Duna jégén, és mind Hunyadi Mátyást éltette. A gyerekek pedig ezt a dalt énekeltek a pesti utcákon:

*Mátyást mostan választotta
Mind ez ország királyságra,
Mert ezt isten adta nekünk
Mennyszágból oltalmunkra.*

Ezen a napon is csoda történt: a választás híre még ki sem szivárgott, de a pesti nagytemplomban már felhangzott a hálaadó ének. Amikor aztán az egész nép megtudta, hogy Mátyás lett a király, mindenki nagy örömmel ujjongott. Minden templomban meghúzták a harangokat, harsogtak a kürtök, szóltak a sípok, és olyan nagy hangon énekeltek mindenki, hogy megtelt vele a levegő. A választás éjszakáját annyi máglyarakás világította meg, hogy az emberek azt hitték, a csillagok szálltak le az égboltról.

Soha még királyválasztás ennyi örömmel, ennyi dicsőséggel nem történt. De nemcsak Magyarországon örültek ennek a választásnak! Erdélyben még sokkal nagyobb volt az öröm, mert Hunyadiak onnan származtak, s maga Mátyás Kolozsvár városában született. Ezért aztán Szilágyi Mihály, aki az egész választást rendezte, a választás után levelet küldött az erdélyi rendeknek. Azt írta a levélben: „Ti láttátok a fenséges Mátyás urat, amikor megszületett, szemetek előtt nevelkedett, ezért magatokénak nevezhettek. Nyissátok meg hát a vigasság forrásait, örvendjétek, vigadjatok, ujjongjatok, és adjatok hálát a jóságos Istennek azért a boldogságért, amelyben a magyar nemzet részesült.”

Örült egész Magyarország, vele örvendezett szép Erdélyország, amiért a törökverő Hunyadi János fiát, az ifjú Mátyást királlyá választották.

(Lengyel Dénes: *Régi magyar mondák.*

Budapest, 1972, Móra Ferenc Könyvkiadó, 305–307.)

Mátyás lesz a király

Mátyás király azelőtt bérös vót; álmába angyal által vót jeleltődve neki, hogy ő lösz a király.

A gazdájának hat ökre vót, mikor szántott, mindég csára hajtotta az ökröket. Écczör, mikor a gazdájával szántott, ékeszdött az eső szitalni; aszongya a gazdája:

„Jó vóna mán frustukolni; de mindönütt sár van!”

Aval Mátyás mögfordította az ekét, a vasra tötte a kinyeret, a tarisznyát mög a tézslára akasztotta. Tíz óra körül löhetött az üdő, aszongya a gazdája:

„Ma király választás van; hallod-ë Mátyás! még tés lehető király.”

„Akkö löszök király: mikor az ustor nyele kizödel.”

Belemönnek a másik borozdába, kizödel az ustor nyele, a borozda közepin a fejire szált a korona, hogy Mátyás az ustorral csapott az ökörre; akkor ütödött fére a köröszt a koronán.

Este, hogy beértek, gyüttek érte, vitték az országházába az országházahon. Mingyár möktanult írni, olvasni, ő lött a király.

Mikor átvötte az ország kormányát, mivel hogy ő szent vót, az Úristen neki szárnyat adott, nem is vót ojan igasságos király sè azelőtt, sè azután, nem is lösz!

Mikor 6 ökrön szántogatott az egyik, a másik mög 2 ökrön, oda mönt a kinek 6 ökre vót:

„Szántogat ken öreg?”

Mögál az öreg, 2 ökrit elvitte, odatta (annak) a ki 2 ökrön szántogatott.

Mén tovább, látya, hogy a paraszt embör 6 lovon szánt, odamén, mingyá mongya:

„Jó napot agyon Isten, öreg apám! 2 lovat mingyá kifogott, odatta a szögének.

Mátyás király palotáján annyi ablak van, a hány nap van az esztendőben.

(Egyházaskér, Kálmány Lajos gyűjtése. Az *Alföldi gyűjtés* című kiadatlan kézirat 476. oldalán lévő szöveg)

**A Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny képzőművészeti pályázatára
kijelölt szövegek**

Megtörtént? Kitaláció?

Ezt kérdezzük magunktól, amikor végigolvassuk a Robinson Crusoe-t, sokak kedvelt kalandregényét. A történet olyan érdekes, hogy napokig töprengünk azon, hogy vajon mit tennénk, ha az angol matróz helyett mi szenvednénk hajótörést és élnünk kéne egy távoli lakatlan szigeten. Vajon mindez Daniel Defoe képzeletének szüleménye, vagy egy valóságosan is létező személyről mintázta hőstét az író.

Nos, Robinson nem az írói fantázia szüleménye. Valóban létezett egy matróz, aki egy londoni csapszékben elmesélte, hogyan szenvedett hajótörést, miként ke-

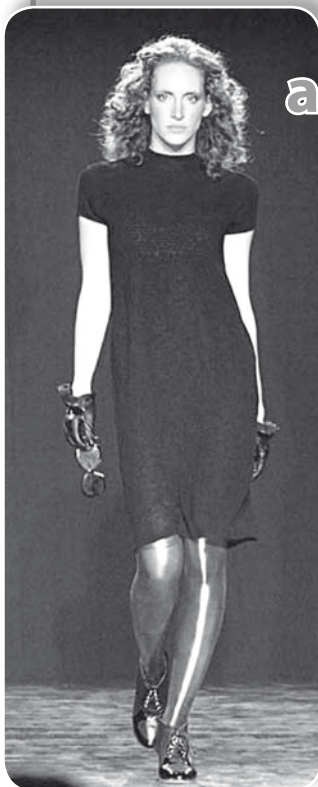
rült egy lakatlan szigetre, és hogyan élt ott 4 éven át magányosan, minden segítség nélkül, mígnem Roger kapitány visszahozta Angliába. Ezt a matrózt Aledxander Selkirknek hívták. A története már akkor is szenzációnak számított és minden londoni újság foglalkozott vele. Ám igazi világhírű regényt csak Defoe írt a történetből. Selkirk nevét Robinsonra keresztelte és az elmondottakhoz hozzáadta saját képzeletének színes meséit Péntekről s a bennszülöttekről. Ez a könyve meghozta számára a máig tartó világhírt.

S. N. A.

Mi is az a manöken?

A flamand származású francia szó (mannequin) eredeti jelentése: emberke. Így hívták azt a fából faragott, mozgatható végtagokkal készült bábút, amelyet a főrangú hölgyek pompás ruhákba öltöztettek, majd elküldték más udvarokban élő barátnőiknek, hogy a divatról tájékoztassák egymást. Így elleshették a ruhák szabásmintáját, díszeit, s elkészíthették azokat udvari szabóikkal. Amikor a divatrajzokat is közlő újságok megjelentek, a fabábu „kiment” a divatból, csak a szó maradt fenn, ám a mai manökenek már nincsenek fából.

Sz.

Szólásmagyarázat

Lenyeli a békát

Jelentése: elvállal valamely kellemetlenséggel járó feladatot, eltűr valamit, ami számára sértő vagy kínos, vagy esetleg hagyja, hogy rászedjék.

Keletkezéséhez egy adomát kell ismerni. Két ember megy az úton. Egy béka ugrál előttük. – Te mennyiért ennéd meg ezt a békát? – vetődik fel az ötlet egyikben. A másik, nevezzük Pálnak, nem is veszi komolyan a dolgot: – Száz forintért – mondja. – Na tessék, itt van – ugratja a barátja. Pál szegény is, könnyen is ugrik, hát megeszi. Tovább mennek, megint látnak egy békát. Pált fűti a bosszú, ezért addig biztatja, ingerli különben kapzsi barátját, hogy száz forintért az is lenyeli a békát. Aztán tovább menve, Pál, aki a békát is megette, s a pénzt is visszafizette, végre kimondja a kérdést: – Tulajdonképpen miért is nyeltük mi le a békát?...

1783-ban, egy szeptemberi napon soha nem látott tömeg gyűlt össze a versailles-i királyi udvarban. Mindenki tanúja akart lenni az ég meghódításának.

Az örökké kísérletező Montgolfier testvérek ugyanis úgy döntöttek, nyilvánosan is kipróbálják találmányukat, a hőléggballont. Hasonló kísérleteket ugyan már korábban is végeztek, ők azonban

továbbfejlesztették elődeik elképzeléseit, és megalkották az első, légi közlekedésre alkalmas eszközt. A szerkezet első utazóközönsége igazán válogatott társaság volt, egy birkából, egy kakasból, és egy kacsából állt. A kísérlet szerencsésen sikerült, annak ellenére, hogy egy percig úgy tűnt, kudarcba fullad. Ugyanis a hirtelen

feltámadt viharos szél egy helyen felszakitotta a léggömböt. Végül azonban, mindenki megkönnyebbülésére, nyolcpercnyi lebegés után a ballon utasaival együtt földet ért. Joseph Montgolfier nevéhez egyébként más híres kísérlet is fűződik, például az első sikeres ejtőernyős ugrás 1777-ben.

A repülő birka és társai

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	É									8	V
9						10			11		
		12	13		14		TT	15	U		
16	17				18					19	
20				21			22				
23				24							
25			26					27	28		
29		30				31	32		33		
34	K										N

**A Mikor az uccán átment a kedves...
című József Attila-versből találsz
két sort a rejtvényben.**

Vízszintes sorok: 1. A versidézet első része (folytatás a függőleges 8. sorban), 9. Német névelő, 10. Kötőszó, 11. A -ra párja, 12. A versidézet 3. része, 16. Margarinfajta, 18. Fordítva forró-e, 20. Lyukacsos (ék. f.), 22. Zárt betűi keverve, 23. S. Á. D., 24. Az idézet befejező része. 25. Házórzó, 26. Felébred, régiesen, 27. Pad betűi keverve, 29. Színvonal, 31. Kínai név (ék. f.), 33. Téved egynemű betűi.

Függőleges sorok: 2. Olasz igen, 3. Török férfinév, 4. Feleség, 5. Tartozik (ék. h.), 6. Egy... (gyorsan), 7. Doktor, 9. A versidézet 2. része (folytatás a vízszintes 34. sorban), 13. Zavart aga, 14. Megbarnul (ék. f.), 17. Szaúd-..., 19. Ver, 21. Éhsége, de fordítva, 26. Összegubancolózott kender- vagy lencsázak, 28. A térképen lent van, 30. Hangtalan Vera, 31. Lányi Sarolta, 32. Aroma.

Betűrejtvények

1	ORAN G	2	SZ KOZ IIII Ó	3	R I PE	4	P T S
---	--------	---	---------------------	---	--------------	---	-------------

Skandináv rejtvény (15.)

Mindenki szereti a különböző gyümölcsöket. A bennük levő vitaminoknak nagy hasznát veszi a szervezetünk. Ebben a rejtvényben négy, a képen is látható gyümölcs nevét kell megfejtenetek.

	FASÍP	MAGAM		NYUGAT	ESZKIMÓ KUNYHÓ	CSERÉP-EDÉNY	AZONOSSÁG	
	500	RÓMAI CSÁSZÁR		FÉRFINÉV	FÉL ÖT!	VALÓSÁGOS	GRAMM	
	FOLYADÉK TÚRA A TERMÉSZETBEN	TAMÁSI ÁRON REGÉNYHÓSE	NÉMETH LÁSZLÓ FORDÍTVA IPARI NÖVÉNY		KETRECBEN VANI!	50	KIEJTETT BETŰ	
							NÉVTELEN SZEMÉLY	
							TEMPUS	
AUSZTRIA	EGYFAJTA PIROS				HÍRES FESTMÉNY, ... LISA	ÍZTELEN ITAL, LEVES		
TILTÓSZÓ	ETI	ILYEN APA IS VAN				HATÁRRAG ELEKTROMOS RÉSZECSCKE (ÉK.F.)	LIGET EGYNEMŰI	
ÖREGESSEN KERESGÉLŐ		NÉVELŐ	BATÉRIA				KORSZAK	
			LUXEMBURG	NÖVÉNYI RÉSZ	O. I. S.		...LAP	
			MELEGSÉG		EGY		BETŰT VET	KÉN
NULLA ELEJE		ÉSZAK	HIDROGÉN	ÓKÓR LESZ BELŐLE			BETŰVETÉS	
		ZAMBIA	A 3. ISMERETLEN	A FAL VÉGE			DÖLNI KEZDI	
					FÉRFINÉV			

Szótagolva

1	2	3		4
	5		6	
7			8	
		9		
10	11			12
	13		14	

Töltsd ki az ábrát a meghatározások szerint úgy, hogy minden mezőbe egy-egy szótag kerüljön. Milyen szó kerül a sötétebb mezőkbe?

Vízszintes sorok: 1. A lógondozó használja, 5. Vízgőz, 6. Harmatos, 7. Aratás utáni föld, 8. Ilyen a rétestészta, 9. Kóros, 10. Bonyolult (okoskodás), 13. Gondolják, 14. Autómárka.

Függőleges sorok: 2. Kerti munkát végző, 3. Legkisebb pénzünk, 4. Van teteje, 6. Iparos, 8. Lecsavart, 9. Tele lesz, 11. Fordítva régi súlymérték, 12. Régi szúrófegyver.

Lóugrásban

N	Z	G	A	A
E	N	K	E	Y
A	A	A	D	P
Ő	T	K	S	L
B	Z	S	O	É

Gazsi nagyon megviselt állapotban tér haza kéthetes sítúrájáról.

- Hát veled mi történt?
- kérdezik a barátai.
- Hol töltötted a téli szünidőt?
- ..., a többit meg kitalálhatjátok.

A válasz első részét elolvashatod a rejtvényben, ha a lóugrás szabályai szerint fejtet meg.

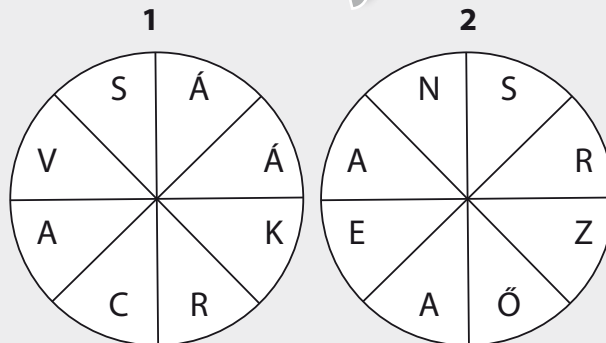
Számlogika

3	5	4	3	5
7	3	2	8	5
42	30	16	48	

Az ábrában a számok bizonyos logika alapján helyezkednek el. Erre kell rájónnod, és már meg is lesz a keresett szám.

Kicsi sarok

Növények

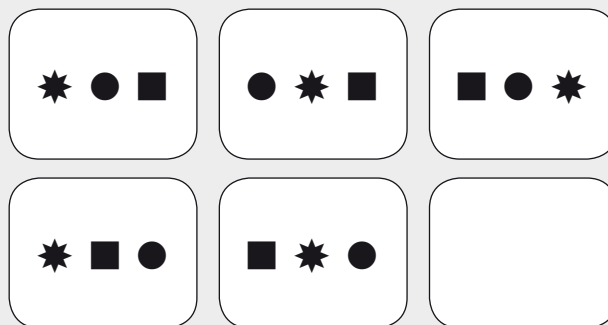

KERTI VIRÁG

DÍSZCSERJE

A betűk egy bizonyos logika szerint követik egymást. Erre kell rájónnod, s már össze is olvashatod őket.

Milyen sorrendben

Amint láthatod a csillag, a kör és a négyzet itt ötféle sorrendben került egymás mellé.

Milyen sorrendben kerülnek a hatodik mezőbe?

A 14. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Vörösmarty Mihály, Kosztolányi Dezső, Fekete, Arany

Betűrejtvények

1. bárányfelhő, 2. kabaré, 3. féltékeny, 4. pár szál

Városok

Belgrád, Berlin, Brüsszel, Bukarest, Koppenhága, Lisszabon, Moszkva, Stockholm

Keresztszavak

Vízszintesen: vegetálás, szerencse, elcserélte
Függőlegesen: beperelte, megteremt, magánélet

Szólancok

1. kosár, 2. futó

Így is, úgy is

1. patak, 2. aroma, 3. toboz, 4. amoda, 5. kazal

Lóugrásban

1. Veronika, 2. Karolina, 3. Kornélia

A 13. skandináv rejtvény helyes megfejtése

RIHANNA, DON'T STOP THE MUSIC.

Könyvjutalmat kap

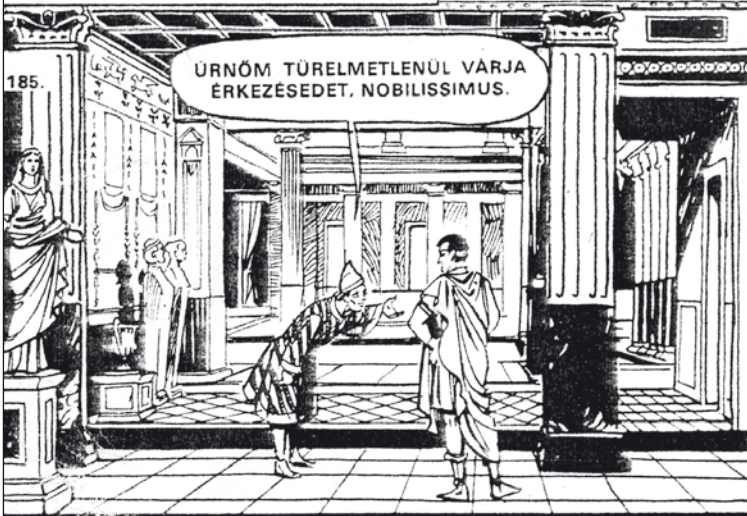
Stefánovity Gabriella, Bajmok

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

AZ ELŐCSARNOKBAN BABEK, A KIRÁLY-
LÁNY FŐEUNUCHJA LÉP A PRINCEPS
ELÉ.

AHOGY BELÉP AZ AJTÓN, MAXENTIUS
DÖBBENTEN MEGTORPAN...

HORMIZDA BOSSZUSAN ÖSSZEVONJA
A SZEMÖLDÖKÉT. MONDANA VALAMIT,
DE NEM JUT SZÓHOZ.

JÓ IDŐBE TELIK, MIRE VISSZAÜLHET
A TÜKRE ELÉ. A PRINCEPS NEM TUDJA
LEVENNI RÓLA A SZEMÉT. EDDIG CSAK
PERZA VISELETBEN LÁTTA, MOST ELŐ-
SZÖR RÓMAI RUHÁBAN.

ORÜLÖK NEKI, HOGY ENNYIRE
SZERETED A FELESÉGEDET! NEM
ENGM CSÓKOLTAL, AZ Ő NEVÉT
KIALTOTTAD!

CSAK A RUHA TETTE. JOBB, HA NEM IS
JUTTATOD ESZEMBE AZT A SÁPADT
LÁRVÁT. NEM AZÉRT MENEKÜLÖK TŐLE
IDE HOZZÁD, HOGY TE IS VELE GYŐ-
TÖRJ. TE VAGY AZ ÉN IGAZI FELESÉGEM,
HA ERRŐL EGYELŐRE HALLGATNUNK IS
KELL.

SOKAIG SZENVEDÉLYESEN ÖLELIK EGY-
MÁST.

MAJD HA KIKIÁLTANAK
CAESARNAK...!

CSENDESEBBEN! A FEJEMBE
KERÜLHET, HA DIOCLETIANUSNAK
A FULÉBE JUT, HOGY ERRE
TÖREKSZEM.

ITT, RÓMÁBAN, NINCS MITŐL TARTA-
NOD. MINDENKI A TE PARTODON ÁLL.
ÉS MIRE A VÁLLADRA TERITED A BÍBORT,
A GYERMEKEDET IS BEMUTATHATOD
A LÉGIÓKNAK.

(FOLYTATJUK)

Kos (III. 21.–IV. 20.)

A te esetében különösen mozgalmasnak ígérkezik a következő hét. Egy újakezdés küszöbén problémák sokasága is foglalkoztat. Ha teheted, kíméld magad a tömegtől. Ez egyben az idegességtől is távol tart. Akármennyire is meggyötör ez a hét, gondoldj arra, hogy hamarosan minden jóra fordul.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Ne üsd bele az orrod mások dolgaiba, mert nagyon könnyen előfordulhat, hogy a tiédre koppintanak. Igaz, hogy mindig csak jót akarsz, de most ezt nem veszik jó néven. Saját ügyeidben is légy türelmes, amennyire csak lehetséges. A napokban különösen hajlamos leszel arra, hogy megsértődj, vagy elkapkodd a dolgokat, és ezzel esetleg másokat is megbántasz.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Egyre jobban foglalkoztat a jövő a jelennél. Valószínűleg ez így helyes, de azért nem ártana, ha a jelen feladatokból is kivennéd a részed. Saját örömeidnél fontosabb, hogy ne feledkezz meg másokról, különösen azokról, akiket szeretsz. Nagyon kellemesen múlatod az időt, családlátogatások, a szeretteid kedveskedése most különösen jólesik neked is.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Arra vágysz, bár tudod, hogy szinte lehetetlen, hogy egészen másutt töltsd ezt a hetet. Olyan helyen, ahol mindenki kényeztet és nem kell gondolni a tanulásra. Ezekben a napokban jobb elfelejteni az ilyen terveket. Látogatóba menni, vendégeket fogadni lehet, de hosszabb utazás egyelőre nincs kilátásban. De esetleg nem is alaptalanul egy új, boldog szerelemben reménykedhetsz.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Egyre fokozod a tempót, hiszen új és fontos fordulópont előtt állsz. Szorgalmasan végzed feladataid. Kicsit azonban lépj ki a mókuskerekéből. A hét vége felé azonban kerüld a felelőtlen kalandokat, és ne adj okot senkinek a féltékenységre. De méginkább fontos az, hogy te ne légy féltékeny minden ok nélkül. Hiszen jobban belegondolva, mindenki magából indul ki.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha úgy szervezed, a hétvégén kedvedre pihenhetsz, szórakozhatsz. Szükséged is van a kikapcsolódásra, mert mostanában bőven volt gondod, problémád. Most, hogy ezektől sikerült megszabadulnod, meg is érdemled, hogy az élet napos oldalán járj. Az elkövetkező napokban is szükséged lesz a lelki erőtartalékra, amit most könnyen összegyűjthetsz.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

A hét a remélnél is jobban sikerül. Úgy érzed, van valami a levegőben, amitől olyan gondolataid támadnak, amelyeket nagyon ijesztőnek, furcsának találsz. Nos, ha valakinek rajtad kívül is hasonló gondolatai vannak, akkor nyugodtan váltsa valóra ilyesfajta reményeidet. Mert most magadhoz láncolhatsz valakit. Akkor sincs baj, ha az ilyesfajta lehetőségeket nem ragadhatod meg. Próbáld elkerülni a könnyelmű költségekét.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Álmodban sem jutott eszedbe, hogy ilyen meglepetése érhet. Az utóbbi időben belefeledkeztél a feladatokba és mással nem sokat törődtél. Még szerencse, hogy valaki, veled ellentétben másra is szakított időt, és most ennek gyümölcsét élvezhetitek. A héten azt is elhatározod, hogy magánéletedben rendet teremtesz. Lehetőleg ne azzal kezd, hogy nekirontasz másoknak, hanem próbáld meg szövetségeket gyűjteni magad köré.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Időnként úgy érzed, hogy elég szorult helyzetben vagy, és jól jönne egy kis támogatás. Kecsegtető ajánlatokat kapsz, de nem igazán rokonszenves számodra, aki szövetséget ajánl. Máskor vissza is utasítanád, most azonban kénytelen vagy át-gondolni. Nincs is más választásod. Ha félretesz az előítéleteidet, nem lesz okod panaszra. Az ilyen esélyt ki kell használni még akkor is, ha néhányan megpróbálnak erről lebeszélni.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Te azok közé tartozol, akik nem húzhatják ki magukat a kötelezettségek alól. Azzal vigasztalódhatsz, hogy fáradozásaidért megbecsülés is jár. A héten örülni fogsz a látogatóknak. De te is jó szívvel fogadd baráti társaságod meghívását. Emellett a szerencse kegyeltjének is érezheted magad.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Jó volna, ha nem kergetnél hamis illúziókat. Könnyen elveszíthetsz egy már tulajdonképpen megnyert játszmát. A suliban is és a szerelemben is olyan problémáktól félsz, amik nem is annyira súlyosak, mint hiszed. Légy nagyon óvatos mert egy korábbi döntésed visszavonhatatlan elhatározássá vált.

Halak (II. 20.–III. 20.)

Szinte hihetetlen, hogy mennyi feladatod van a napokban. Ennél már csak ez elképzelhetetlenebb, hogy mindennel végzel is időben. Nyugodj meg, hiszen ha nem létezne az a bizonyos utolsó pillanat, akkor soha semmi nem készülne el. Szervezd meg jól a teendőidet. Ezen a héten érhetnek kellemetlen meglepetések, de sokkal fontosabb, hogy jó hangulatban kezdj hozzá a dolgokhoz.

Influenza

McGregorné találkozik a szomszédban lakó orvossal.

– De jó, hogy látom, doktor úr! Képzelve, a férjemnek negyvenfokos láza van!

– Húha! – mondja az orvos. – Akkor mindjárt átmegegyek.

– Nem kell! Várjunk holnapig, hátha influenza.

– És ha az?

– Akkor talán holnapra a gyerek is elkapja, és két beteget nyilván ön is olcsóbban gyógyít.

Téves kapcsolat

– Halló, Páfrány Gézátnak kérem.

– Nem tudom adni. Éppen fürdik.

– Fürdik? Akkor elnézést, téves kapcsolat.

Vakírás

A skót benéz a szomszédja ablakán, s látja, hogy szorgalmasan tanul.

– Mit tanulsz, barátom? – kérdi tőle.

– A vakok írását.

– Mi az? Történt valami a szemekkel?

– Nem, dehogyis! Csak azért tanulom, hogy ha éjjel olvasni támad kedvem, ne kelljen villanyt gyűjtanom.

Síkos talaj

– Miért jár a légy Kojak fején két lábbon?

– Mert a többi négy lábával fékez.

Hangos siker

– Olyan gyönyörűen énekeltem – méri bőven az öndicséretet az énekesnő –, hogy a hangom betöltötte a termet!

A riválisa rábólint:

– El is ment ötven ember, hogy legyen neki hely.

Ellentét

– Mi a tejfőll ellentéte?

– Fetődj le!

Fordulatszám

– Kanyarodásnál melyik keréknek a legkisebb a fordulatszáma? – kérdezik a vizsgázótól.

Rövid gondolkodás után jön a válasz:

– A pótkeréknek.

A nap végén

Este hazamegy a férj. Így szól a feleséghez:

– Van egy jó és egy rossz hírem. Melyiket mondjam előbb?

– A jót.

– Működött a légszák.

Amerika

Apa mondja a lusta fiának:

– Fiam, Abraham Lincoln a te korodban még a kandalló fényénél is könyveket olvasott!

– A te korodban pedig már elnök volt! – vág vissza a fiú.

Kedvenc tárgy

Józsikát a suliról faggatja a szomszéd néni:

– És melyik a kedvenc tárgyad az iskolában?

– A csengő.

Reményfutam

A bank vezérigazgatója így szól az alkalmazottnak:

– Mit csinál a pénztárosunk?

– A kasszát hozza rendbe.

– És hol van?

– Lóversenyen.

Tünetek

– Lüktet a halántékom, doktor úr – mondja a beteg az orvosnak. – Fáj az oldalamban, szédülök, görcsöl a gyomrom, szúr a szívem...

– Irigylem magát! – vág közbe az orvos. – Hallatlanul erős szervezete lehet, ha mindezt kibírja.

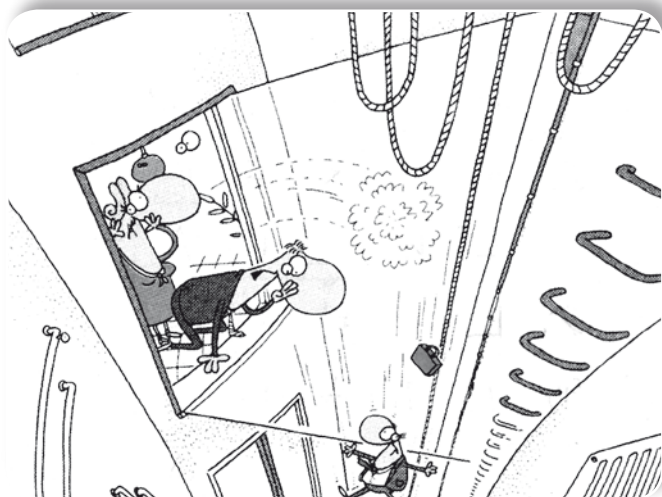
Lovaglóiskola

A skót bemegy a lovasiskolába:

– Adnak kölcsön lovat sétalovaglás-hoz?

– Persze. Milyet óhajt? Vadabbat vagy kezesebbet? Pejtvagy szürkét?

– Az mindegy, csak jó hosszú legyen, mert hét gyerekem van.

– Esküszöm, főnök, holnapra megjavítottam a liftet!

– Jobb lenne, ha te másznál le, Júlia, nekem tériszonyom van...

Bátor nyuszika

A farkas sétál az erdőben. Egyszer csak elszáll a feje felett a nyuszika, és elordítja magát:

– Farkas koma, kérsz egy pofont?

Aztán száll tovább a medve felé. Amikor odaér, neki is leordítja:

– Medve koma, kérsz egy pofont?

– Igen.

– Akkor menj az erdő végére, én is ott kaptam.

Csoda a moziban

Sáfrány moziba megy, és meglepetten tapasztalja, hogy a mellette lévő széken egy kutya ül. Az eb elmélyülten nézi a filmet, a vidám jelenetknél nevet, a szomorúaknál sírva fakad. Előadás után Sáfrány követi a hazafelé tartó kutyát. Az eb bemegy egy házba, amelynek kapujában egy férfi várja.

– Magaé ez a kutya? – szólítja meg Sáfrány az idegent.

– Igen. Miért?

– Fantasztikus ez az állat! Mellettem ült a moziban, és végignézte a filmet. A szomorú jelenetknél sírt, a vidámaknál nevetett. Szóval, élvezte a filmet.

– Mit láttak?

– A Háború és békét.

– Ezen csodálkozom – mondja a gazda.

– Ugye, maga is?

– Hát persze! Hiszen amikor olvasta, nagyon unta a regényt.

Hírek nélkül

Padlizsánné keresztretjvényt fejt. Egyszer csak felpillant, és megkérdezi a férjétől:

– Mondd, Tihamér, mikor halt meg Barbarossa Frigyes?

– Fogalmam sincs – morogja Padlizsán –, napok óta nem volt újság a kezemben.

Diagnózis

– Úgy látom, ön túl sokat ül – mondja az orvos a betegének.

– Így igaz. Most ültem másfél évet bankrablásért.

Esküvő

– Eljössz az esküvőmre, Zsuzsi?

– Mikor lesz?

– Holnap, fél tízkor.

– Kit veszel el?

– Téged.

– Ott leszek.

Sört ide!

Vendég: – Főúr, mennyibe kerül a sör?

Pincér: – A pohár 220, a korsó 330.

Vendég: – Aha, értem. És a sör?

Jutalom

Apróhirdetés jelenik meg az egyik skót újságban, a következő szöveggel: „Elvesztett egy ötfontos bankjegy. A megtalálónak ötven penny jutalom.”

Autópiacon

Falusi ember árulja az autóját a piacon. Odamegy hozzá egy vevő és kérdezi:

– Mennyit fogyaszt ez az autó a városban?

Mire az eladó:

– Nem tudom, falusi vagyok.

Üzleti érzék

Az új múzeumi teremőr első munkanapja után jelentést tesz az igazgatónak.

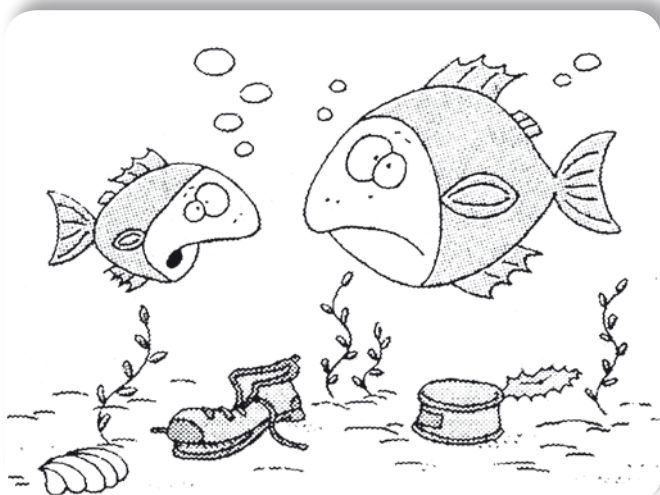
– Direktor úr, igazán elégedett lehet velem. Ma sikerült eladnom egy Chagallt meg egy Rembrandtot.

Kenguru

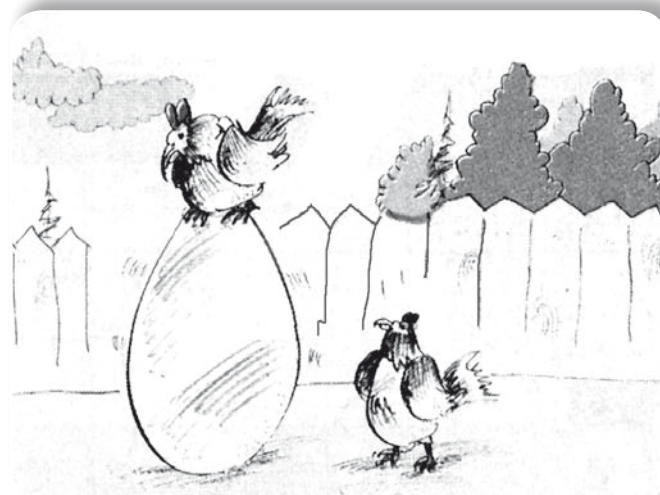
Az állatkert új kengurut vásárol. Az állatot bezárják egy három méter magas kerítéssel körbevett udvarra, másnap mégis vígan ugrál a kerítésen kívül. Erre az állatkert vezetősége hat méteresre emelteti a kerítést, ám az erszéyes így is kiszökik. A zsiráf, látván az esetet, megkérdezi a kengurutól:

– Szerinted milyen magas lesz a következő rács?

– Nekem aztán mindegy – feleli a kenguru –, csak továbbra is hagyják nyitva a kaput!

– Mama, a rossz kishalából lesz a halászléköcka?

– Maga folyton nagyzol, szomszédasszony!

Felhívás a XIV. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen való részvételre

A Mátyás király trónra lépésének 550. évfordulója alkalmából meghirdetett *Reneszánsz Év – 2008* jegyében, valamint Kálmány Lajos, vidékünk első néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója tiszteletére a Zentai Önkormányzat és a zentai Városi Könyvtár tizennegyedik alkalommal rendezi meg a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt. Ennek elődöntőit május közepéig hat körzetben: a Bánságban (Szaján és Torontál-vásárhely), Nyugat-Bácskában (Bácskeretes), Közép-Bácskában (Bácsfeketehegy), Észak-Bácskában (Szabadka) és a Tisza mentén (Zenta), döntőjét pedig 2008. május 31-én délelőtt 10 órai kezdettel a zentai Városi Könyvtárban szervezi meg. A jelentkezők korhatár nélkül a következő három kategóriában versenyezhetnek:

1. Előadóművészi kategória: két népmese előadása. A két versenyszám műsorideje: legfeljebb 10 perc. Korcsoportok:

- óvodás korosztály,
- 7–10 éves korosztály (kisiskolások),
- 11–14 éves korosztály (felsős diákok),
- 15–18 éves korosztály (középfelsőiskolások),
- a felnőttek korosztálya.

2. Néprajzi (népmesegyűjtő) kategória: legalább két, napjainkban hallott novellamese, ill. egyéb mesei műfaj:

a) vagy hangszalagra való rögzítése és lejegyzése,

b) vagy versenyen való elmondása. Ebben a kategóriában műsoridő-korlátozás nincs.

3. Képzőművészeti kategória: a Mátyást királlyá választják, ill. a Mátyás les a király című monda illusztrálása bármely képzőművészeti technika alkalmazásával.

A verseny tehát két részből: körzeti elődöntőkből és döntőből áll. Az előadóművészi kategóriában a versenyzők a magyar népmesekincsből választhatnak tetszés szerint két népmesét, amelyek közül az egyiket az elődöntőn, a másikat pedig a döntőn mesélik el. A néprajzi kategória versenyzői a nagyszüleiktől, szüleiktől vagy más ismerősüktől hallott novellamését, ill. egyéb mesei műfaj: a) vagy hangszalagon rögzítve és lejegyezve a gyűjtésre vonatkozó adatok feltüntetésével elküldik a lenti címre, és ezzel a gyűjtéssel pályáznak a versenyen, b) vagy előadják gyűjtésüket a versenyen.

„A novellamésék az európai mesekincsben a reneszánsz idején terjedtek el. Legjobban a tündérmesékhez hasonlítanak, hőseik királyok, királyfik és királylányok, de tündérmesékben szereplő társaiktól eltérően nem a mesei csoda segítségével érik el céljukat, hanem okosságuk, szerencséjük, érzelmeik vagy a sors irányítja őket. A magyar nyelvterületen ide tartoz-

nak a Mátyás király személyéhez kapcsolódó mesék is, mint amilyen *Az igazmondó juhász*, *A megfejt bakkecske*, *Huncut, aki meg nem eszi a kanalát!* stb.” (Raffai Judit: *A magyar mesemondás hagyománya*. Budapest, 2004, Hagyományok Háza.)

Jelentkezni az alábbi címre lehet: Thurzó Lajos Közművelődési Központ, 24400 Senta, Posta utca 18. Bővebb felvilágosítás a (024) 811-266-os telefonszámon kapható. A jelentkezési lapon kérjük feltüntetni:

- a versenyző teljes nevét,
- születési évét és korcsoportját,
- levélcímét és telefonszámát,
- a versenykategóriát,
- az elmondásra kerülő népmesék címét és
- a felkészítő személy nevét.

A képzőművészeti pályázatra érkező munkákkal együtt ugyancsak kérjük a versenyző teljes nevét, születési évét, levélcímét, telefonszámát és felkészítőjének nevét is mellékelni. Az illusztrálásra javasolt mesék a www.tlkk.org és a www.vmmi.org című honlapokon is olvashatók.

A jelentkezési határidő: **2008. április 25.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordjevi út 2, Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
- A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■